

MADENCİLİK *Bülteni*

SAYI : 22 TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI YAYINI EKİM KASIM 1992

- HUKUK DEVLETİ : 1
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI : 0
- D BUGÜN : TABELÂ'
YAREN : TOPLU SÖZLEŞME
VE GREVVV.....

G "... hak verilmekle olmcs...
kullanmak da, sahip çıkmak da
gerekiyor.*. Mücadele hakkımı
ne kadarsa, hayat hakkınız da
o kadardır... Bu söylediklerimi
bana karşı da kullanabilirsiniz..."

TMMOB 32. Genel Kurulu YMüh. SMMIREL BaMan •

Â Ş Y Â

Seksenli yıllarda uygulamaya konulan ekonomik politikalar-
dan en yoğun biçimde etkile-
nen kesimlerden biri de kamu çalı-
şanları oldu. Devleti küçültme politi-
kası adı altında bir yandan kamu ya-
tırmaları azaltılırken, diğer yandan po-
litik amaçlarla kadroların şişirilmesi
sonucu ortaya verimsiz çalışan, gizli
işsiz istihdam eden ve kamu kaynak-
larını israf eden hantal bir devlet ya-
pısı ortaya çıktı. Giderek ağırlaşan
sorunlar ve trilyonlarla ifade edilen
zararların faturası, sonuçta, yine ka-
mu çalışanlarına çıkarıldı. Aldıkları
ücretler reel olarak büyük gerilemele-
re maruz bırakıldı. Kamuda çalışan
işçiler, sendikal örgütlülüklerinin bir
sonucu olarak, bu dönemi daha az
kayıpla atlattırken, memur statüsünde
olanlar giderek, milli gelirden en dü-
şük payralan kesim durumuna geldiler.
Ayrılacıklı konumlan nedeniyle
sendikal örgütlenmeye pek sıcak
bakmayan bu kesim, ücretlerdeki
aşınma ve toplumsal statüde meydana
gelen erozyon karşısında tek çıkışın
"Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendi-
kal Hak'kın" alınmasında olduğunu
görerek, bu yönde mücadeleyi yük-

Devamı 2. Sayfada

Remzi 6EDİKOGLU

Örgütlenme
ve Sendika
(Sayfa 3)

Kadri YERSEL

Yılan Öyküsü
(Sayfa 5)

Necati KOPAN

Koltuk Değnekleri
(Sayfa 11) , -^

Yakup KESKİN

Üzülmez ve
Değirmrsazdaki
Staj Günleri
(Sayfa 19)

Fahrettin DORUK

KATKI
(Sayfa 25)

Bu SAYIMIZDA

O RE'SEN EMEKLİLİK

• ÇAYIRHAN'DA
SÖYLEŞİ

O MADEN-SEN
İLE SÖYLEŞİ

O KÖMÜR İTHALATI
VE ULUSAL
MADENCİLİK
BURSA PANELİ

a YAYIN DÜNYASI

O METAL-MADEN
FİYATLARI

DÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

Kaolenin Geleceği
Hâlâ Kâğıt Sanayiine
Bağımlı...

Sondaj Çamurlarındaki
Bentonit Kullanımı Artıyor.

Örgütlü toplum, Güçlü .toplumdur.

B A Ş Y A Z

B astar afı 1. Sayfada

serttiler. Kamu çalışanlarının, sendikalaşmasının anayasa! ve yasal düzenlemelerle güvence altına alınmış olmamasına karşın, herhangi bir yasaklamanın da olmadığını gören, belli bir sayısal büyüklüğe ve nispeten homojen yapıya sahip, ayrıca geçmiş deneyimleri bulunan eğitim ve sağlık personeli, başlangıçta devletin büyük engellemeleriyle karşılaşmalarına rağmen sendikal mücadeleye ilk adımı attılar,

Kamu çalışanlarının bu taleplerini dikkate alan ve seçim bildirgelerinde yer veren iki partinin iktidar olması ve ülke genelinde estirilen 'Demokratikleşme' rüzgarlarının etkisiyle kamu çalışanlarının- sendikal mücadelesi ivme kazandı ve birbiri ardına değişik iş kollarında sendikalar kurulmaya başlandı. Bu gelişmelere paralel olarak sektörümüzde de Maden.İş Kolu Kamu Emekçileri Sendikası "MADEN-SEN" kuruldu.

Ancak bir konuyu hemen vurgulamak gerekir ki; sendikaların kurulmuş olması önemli bir adım olmasına karşın sendikalaşmada henüz yolun başındayız. Bugün sendika kurup yarın toplu sözleşme masasına oturarak ekonomik demokratik haklarımızı alacağımızı aklımızın ucundan bile geçirmiyoruz. Zaten, Dünya'da ve Türkiye'de işçilerin sendikal mücadelesi incelendiğinde bu sürecin ne denli zor ve uzun olduğu ortaya çıkıyor. Bu sürecin uzunluğu, büyük oranda kamu çalışanlarının sendikal mücadeleye sahip çıkmasına bağlı olacaktır. Kamu çalışanları, grevli, toplu sözleşmeli sendika haklarının hiçbir iktidar tarafından gümüş bir tepside sunulmayacağına bilinciyle mücadeleyi sürdürürse başarıya ulaşacaktır.

Sendikalaşma mücadelesini demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak gören ve bu mücadeleyi TMMOB örgütlülüğü altında yürüten Odamız, öncelikle, üyelerimizin sendikal bilincini geliştirmek ve bu konudaki bilgi eksikliklerini gidermek amacıyla panel, sempozyum, söyleşi

türü etkinlikleri Ankara ve üyelerimizin yoğun olarak buldukları birirnerde düzenlemektedir. TMMOB bünyesinde kurulan Sendikalaşma Komisyonu'nda've TMMOB Genel Kurulunda oluşturulan benzer komisyonda aktif bir biçimde, katkı konulmuştur. TMMOB Genel Kurulu'nda zaman yokluğu nedeniyle üzerinde fazla tartışılmayan ama genelde kabul gören ve, üyelerimizin sendikalaşma konusundaki birçok sorununa yanıt vereceğini düşündüğümüz Sendikalaşma Raporu'nun geniş bir özeti iç sayfalarımızda yayınlıyoruz.

Bu raporda özellikle üzerinde durulması gereken ve bizim de katıldığımız birkaç saptama mevcuttur. Bi-

6 Kamu çalışanları, grevli, toplu sözleşmeli sendika haklarının hiçbir iktidar tarafından gümüş bir tepside sunulmayacağına bilinciyle, mücadeleyi sürdürürse başarıya ulaşacaktır 1^

rincisi; TMMOB'nin bir sendika olmadığı ve sendika kuramayacağına tesbiti ancak üyelerini sendikalaşma konusunda teşvik edici, bilgilendirici tavrını sürdürmesi gerekliliğidir.

İkinci önemli saptama ise sendika modeli konusundadır. TMMOB Genel Kurul Sendikalaşma Komisyonu'nda işkolu ve teknik hizmetler sınıfı bazında sendikalaşmak olmak üzere iki ayrı görüş olduğundan, her iki görüş de üyelerin bilgisine sunulmakta ve bu konuda karar, üyelerin özgür iradesine bırakılmaktadır. Bugün içinde bulunduğumuz ortamda işkolu düzeyinde sendikal örgütlenmenin daha fazla rağbet gördüğünü ve bu bazda çeşitli sendikaların kurulduğunu, yani üyelerin özgür iradelerini, işkolu düzeyinde örgütlen-

me biçiminde kullanıldıklarını görüyoruz. Bu bağlamda TMMOB, Odalara gönderdiği ve ilgili bölümlerini iç sayfalarımızda bulacağınız yazı ile "üyelerin mevcut sendikalarda örgütlenmelerinin teşvik edilmesini" talep etmektedir.

Sendikalaşma konusunda TMMOB örgütlülüğü içerisinde çalışmalarını sürdüren Odamız, TMMOB Gene! Kurulu Sendikalaşma Raporu'nda yer alan görüş ve öneriler çerçevesinde ve TMMOB Yönetim Kurulu'nun Odalara göndermiş olduğu yazı doğrultusunda, Odanın bir sendikal örgüt olmadığı, sendika ve meslek örgütlerinin birbirine alternatif değil tam tersine birbirini tamamlayıcı örgütler olduğu bilinciyle, üyelerinin mevcut sendikalarda örgütlenmelerini teşvik etmektedir. Bir çok kamu çalışanları sendikasının ve özelde, sektörümüz kamu çalışanlarına hitap eden MADEN SEN'in

* Tüm dünyada sendikal hareketin durgunluk içerisinde olması, .

* Son yıllarda oluşturulan, örgütsüz toplum ve bireyci anlayışının hüküm sürmesi,

* KİT'lerin içinde bulunduğu zor durum,

* Kamu işyerlerinde yaratılan gizli işsizlik,

* Sözleşmeli personelin içinde bulunduğu yasal boşluk ve sendika yasağı,

* Kamu çalışanlarının sendikal haklarını güvenceye alan anayasal ve,yasal düzenlemelerin yapılmamış olması

* Teknik elemanların sendikalaşmaya halen yeterli katkıyı koymamaları gibi birçok sorunla karşı karşıya olduklarını biliyoruz.

Bu sorunların aşılabilmesi için Maden Mühendisler Odası elinden gelen tüm katkıyı koyacaktır. Ancak gerçek çözüm; tüm kamu çalışanları ve bunun içerisinde yer alan üyelerimizin sendikalaşmaya sahip çıkmaları ve bu uğurda tüm güçleriyle mücadele etmelerindedir.

ÖRGÜTLENME VE SENDİKA

Â Remzi GEDİKOGLU

Maden Mühendisi

ÖRGÜTLENME

Günümüz dünyasında örgütlülük ve örgütlenme, çağdaşlığın ölçütünü oluşturmaktadır. Daha yüksek ücret, daha iyi çalışma koşulları, sosyal güvenliğin geliştirilmesi ve her toplumsal kesimin başta kendi istemleri olmak üzere, kamuyu ilgilendiren tüm konularda, ülke politikasına katılımın sağlanması örgütlenmeden geçmektedir. Demokrasi, halkın yönetimlere katılımı ve azınlık haklarının güvence altında olması biçiminde tanımlanacak olursa, örgütlenme, demokrasinin kazanılmasında ve işlerliğe kavuşmasında OLMAZSA OLMAZ bir araç olarak ortaya çıkmaktadır.

BİZ MÜHENDİSLER

Mühendisler, aldıkları eğitim ve iş sürecinde eide ettikleri konum dolayısıyla, bilgi ile üretim arasında bir köprü işlevi görmektedir. Yaygınlaşan eğitim ile sayıları hızla artan -ve gelişen teknoloji ile üretimdeki konumlar pekişen mühendisler, geçmişte olduğu gibi sadece kendi işlerinin sahibi olmaktan çıkarak, büyük bir çoğunlukla, özel ya da kamu işverenine bağlı, sosyal ve gelecek güvencesinden yoksun, kalifiye işgücünü oluşturmaktadırlar. Bu durum sadece kol emeği ile çalışanları tanımladığı düşünülen işçi sınıfı kavramının genişlediğini ve bileşiminin değişerek kafa emeğinin de bir işverene bağlı çalışma özelliği kazandığını ortaya koymaktadır.

BUGÜNDEN SENDİKALAŞMAK

Fabrikalarda binlercesinin toplu olarak çalıştığı işçi sınıfının dayanışma ve ekonomik-sosyal hak arama örgütlenmeleri olarak ortaya çıkan sendikalar, işçilerin tek başına çözemedikleri sorunların, istemlerinin, ancak, birlikte olunursa çözümlenebileceği ve elde edilebileceği düşüncesinin ürünü oldu. Maddi değerleri üreten sınıfın gücünü açığa çıkarttı. Teknolojik gelişim ve sermayenin büyüdüğü ve uluslararasılaştığı 20. yüzyılda, bu gelişmelere koşut olarak, dünyanın birçok yerinde çalışan sınıfın tüm kesimlerinin örgütlenme çabaları, sendika olarak somuta dönüştü.

Gelişmiş ülkelerde, çalışan sınıfın bir parçasını oluşturan mühendislerin ortak çıkarlarının koruyucusu ve geliştiricisi, gerek işverenler karşısında, gerekse di-

ğer kurumlar karşısında, tek başına mesleki yönüyle değil, üretimdeki gücü ile de temsilcisi, sendika (örneğin, İsveç) olmaktadır (1). Türkiye'nin ILO kararlarının bir çoğunun altına imza atmış olmasına karşın, çok uzun bir süredir, mühendislerin (ve diğer memurların) sendikalaşma hakkını askıda bırakması, aşılması gereken bir durumu göstermektedir.

Bu durum, mühendislerin kendi çabaları ile aşılabacaktır. Çünkü, 20 Ekim seçimlerinde "Memur Sendikası" vaadiyle oy avcılığına çıkan ve iktidara SHP ile koalisyon kurarak gelen DYP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman DEMİREL, "İnsan haklarından tümüyle yararlanmak gerekiyor. Ama bu hak verilmele olmaz. Kullanmak da sahip çıkmak da gerekiyor... Mücadele hakkınız ne kadarsa, hayat hakkınız da o kadardır." (2) derken, gerçek anlamda hak sahibi olmak isteyen topluma, (örneğin memurların sendikalaşması) "Biz vereceğiz desek de, kendi çabası mücadelesi olmadan kazanamayacaktır." mesajını göndermektedir,

O halde, bugünden varolan gerçek durumu kavrayarak, grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkının kazanılması için, soruna sahip çıkan geniş bir mühendis kitlesinin ortak tartışma, karar ve uygulama çabalarını ortaya koyarak, dünya nokta koymak; geleceğe ise, yeni bir sayfa açmak gerekmektedir.

SENDİKALAŞMA SÜRECİNDE VE SONRASINDA KATILIMCI DEMOKRASİ

Sendikalar, temsil ettikleri kesimin, meslekî, sosyal, kültürel, ekonomik ortak çıkar ve istemlerinin örgütlenmeleridir. Tabanın ayrımsız temsilcisi olması nedeniyle sendikalaşma tartışması, her kesimi, daha kuruluş sürecindeki tartışmalarda kucaklayacak bir yapının temeli olarak başlatılmalıdır. Bu anlamda, sorunun iki boyutu su yüzüne çıkmaktadır: Birincisi, çok geniş bir mühendis çevresinin tartışmalara doğrudan katılımının yol ve yöntemlerinin saptanması ve hayata geçirilmesidir. Bu ise, başta büyük üretim birimleri olmak üzere (TTK, TKİ'nin Müesseseleri, Eİbank'ın Müesseseleri vs.), geniş katımlı toplantılar ile sendikanın gerekliliği, işlevi, yönetimi ve işleyişinin ortaya çıkarılması ile sağlanabilir. İkincisi ise, sendikal çalışma, toplumsal ve siyasi yaşamın doğal biçimde oluşturduğu farklı-görüş

m Sendikalar, temsil ettikleri kesimin mesleki, sosyal, kültürel, ekonomik ortak çıkar ve istemlerinin örgütlenmelidir. ^

ve yaklaşımlara sahip mühendisleri içereceğinden, ortak çıkarlara ve istemlere sahip kesimlerin birlikte örgütlenme zeminleri olduğu gerçeğinin hayata geçirilmesidir.

Gerek birimlere dayalı, gerekse ortak gerçekleştirilecek taban toplantıları, yürütülecek çalışmanın çerçevesini, yönelimini ve temsilcilerini tartışmalar ile belirlemelidir. Bu, sağlıklı ve dar grup suçlamalarının yok edildiği bir örgütlülük sağlarken, tartışmalarda en geniş görüş birliğinin önünü de açacaktır. Sonuç itibarıyla, sendikanın, tüm çalışanlarının temsilcisi olduğu ve gücünü geniş bir katılımdan aldığı düşünülürse, örgütlenme amaçları doğrultusunda dinamik bir baskı gücü oluşturulmasında, geniş görüş birliğinin önemli de ortaya çıkmaktadır.

SONUÇ

Yukarıda nedenleri ve oluşum şekliyle sendikalaşmayı bir görüş olarak ortaya koyan bu yazının iddiası, mühendislerin sendikalaşması mücadelesinde, doğrular ölçüsünde bir paragraf açmaktır.

Sendikalaşma gereğinin nedenleri ortadadır. Nasıl olması gereğini ise, katılımcı demokratik davranışlarla yoğrulmuş bir sendikacılık ve üye kitlesinin uyumlu hareketini sağlayan, onu henüz ülkemizde tadına varılamamış çağdaş yaşam standartlarını taşıyacak kararlılıkta bir perspektif olarak özetlenmesi mümkündür.

REFERANSLAR:

(1).....: "Sendikal Örgütlenmeye Bir Örnek; İsveç", Madencilik Bülteni, Sayı 1991/13, Ankara.

(2).....: "TMMOB Genel Kurulu Toplandı"; Madencilik Bülteni, Sayı 1992/19, Ankara.

KİT PERSONELİ RESEN EMEKLİLİK KISKACINDA

KOALİSYON Hükümetinin Kamu Kuruluşlarında Yıllarca Emek Vermiş Çalışanlarına Teşekkürü; "işime Yaramazsın, Re'sen Emekli Ediyorum".

Bültenimizin önceki sayısında TMMOB Yönetim Kurulu'nun 14.8.1992 tarihli açıklaması yer almış ve bu açıklamada özetle; "Koalisyon Hükümetine 20 Ekim 1991 seçimleri sonrasında tazelenen umutlar bugünlerde yeniden solmakta; Türkiye'de bir şeylerin değişebileceğine olan inançlar her geçen gün azalmakta, toplumun büyük ölçüde desteğini alarak yönetime gelen iktidar özellikle çalışanlar nezdinde güven yitirmekte, kamu kesimindeki atama, re'sen emekliye ayırma ve işe alımlarla umut törpülenmektedir" denilmektedir.

O günden bu yana yaşananlar bu değerlendirmenin ne kadar isabetli olduğunu kanıtlamakla kalmamış, giderek umutların kurduğunu gözler önüne sermiştir. 12 Eylül döneminin kapanıp toplumsal yaşam üzerinde oluşan yaraların tedavi edileceğinden hareketle demokratikleşme, şeffaflık vb. vaatlerin yanında tüm çalışanlara grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakların tanınacağı meydanlarda haykırılmış ne var ki çok kısa sürede unutulmuştur. Üstelik bazı alanlarda çalışanların aleyhine daha da büyük olumsuzluklar sözkonusu olmuştur. 12 Eylül ve uzantısı ANAP döneminde zaten zor geçinen emekçi kesim, koalisyon hükümetinin yaklaşık bir yıllık döneminde daha da yoksullaşmalardır. Ekonomik-demokratik-mesleki taleplerine yanıt vermek yerine oyalama taktikleri gündeme getirilmiş, bazı konularda ise konunun insani yanı hiç gözetilmeden "gözü kara" uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

Bu uygulamalardan birisi de; baskı niteliğinde 30 hizmet yılını dolduranları re'sen emekliye ayırma işlemidir. İlk aşamada TEK, TDÇİ, ETİBANK, AZOT SANAYİ, GÜBRE SANAYİ vb. kamu kuruluşlarında başlatılan zorla emekliye ayırma işlemi, mevcut siyasi iktidarın tıpkı 12 Eylül ve onun uzantısı ANAP iktidarlarının ic-

raatlarında olduğu gibi, çalışanların aleyhine, uluslararası finans çevrelerinin programlarını uygulama doğrultusunda ne derece kararlı ve bağlı olduğunun göstergelerinden sadece birisidir. Aslında Dünya Bankası'nın Türkiye'de özelleştirme amacına yönelik perspektifi doğrultusunda adım niteliğinde olduğunu iyi bildiğimiz, bu programı, kendilerini pervasızca uygulamaya memur tayin eden kimi Bakanlar'ın TBMM'den yasa çıkarılmaksızın verdikleri şifahi talimatlar Kurum, Yönetimlerini zor durumda bırakmıştır. Yıllardır beraber çalıştıkları "çalışma arkadaşlarına" karşı vefasız-duruma düşmüşler ve onulmaz yaralar açılmıştır. Hatta trajikomik olayların yaşanmasına da neden olunmuştur.

Kurum yönetimlerinin re'sen emekliye ayıracakları elemanlara gönderdiği tebligatlarda Emekli Sandığı Kanunu'nun 39 maddesi gerekçe gösterilmiştir. İlgili maddenin (b) fıkrasına göre, yönetimler," 30 yılını

66 ...Yıllardır emek verdiğimiz kurumlarımızın durumu pek içaçıcı değildir. Ancak bu durumun suçluları biz çalışanlar değildir. SUÇİT ülkenin yıllardır çarpık ekonomik politikalarla yönetilmesidir."

doldurmuş personelin yaş haddine bakılmaksızın re'sen emekli edilmeleri" yetkisine sahip olmakla beraber, aynı maddenin devamında re'sen emekliliğin tarifi yapılmış ve bu şartın hangi hallerde doğabileceği şu şekilde belirlenmiştir:

"Emeklilikte muteber hizmet yılını dolduran bir memurun, manevi takatsizliği ve fiili kudretsizliğinin tahakku-

ku-halinde görülen lüzum üzerine ilgilinin isteğine bakılmaksızın emekliye ayrılması işlemidir". Bu durum tebligatı okuyan emekli adayları ve onları tanıyanlarca tebessümle karşılanmıştır.

Yaratılan kaos ortamı, kurumlarda farklı şekilde uygulamalar ortaya çıkarmıştır. Örneğin, bazı kurumlarda uygulamanın 15 Ocak 1993 itibarı ile geçerli olacağı sözü verilmişken, bazılarında da dilekçe veren/vermeyen herkese "ben yaptım oldu" dercesine topyekün re'sen emekli işlemi uygulanmıştır. Yine bazı kurumlarda, 30 yılını dolduran -kim olursa olsun- herkes emekliye sevk edilirken kimi kurumlarda ise öznel ölçütlerle "ayıklama" yapılmış, hatta daha da ileri gidilerek, başka kurumlardan daha önce emekli oldukları halde Kurum'a sonradan giren bazı elemanlar kapsam dışı tutulmuşlardır.

Re'sen emekli edilenleri en fazla üzen husus ise, yıllarca hizmet verdikleri kurumlarının şu anki yöneticileri tarafından zarar etmenin, verimliliğin azalmasının, baş sorumluları olarak görülmeleleridir.

Oysa, yıllardır emek verdiğimiz kurumlarımızın durumu pek iç açıcı değildir. Ancak bu durumun suçluları biz çalışanlar değiliz. Suçlu, ülkenin yıllardır çarpık ekonomik politikalarla yönetilmesidir. Çalışanların ekonomik-demokratik-özgürlük ve hukuksal haklarının tanınmasıyla işyerlerinde üretkenliğin, verimin arttığı sayısız örnekler mevcuttur. Kamu çalışanları, sendikaları aracılığı ile kurumlarının sorumluluğuna ortak olmalıdır. Onların alınacak kararlarda söz sahibi olabilecekleri yasal düzenlemeler gerçekleştirilmelidir.

Bu antidemokratik, hukuk dışı re'sen emeklilik uygulamasına son verilmeli, Emekliliği özendirici, insani tedbirler düzenlenmelidir.

Bu olay da göstermiştir ki biz çalışanlar, Grevli Toplu Sözleşmeli Sendikal Haklar'a sahip olmadıkça, bu tür hukuk dışı uygulamalarla her zaman karşı karşıya geleceğiz. Mevcut iktidarı seçim döneminde verdikleri sözleri gerçekleştirmeye çağırıyoruz.

MADENCİLİK BÜLTENİ

MADENCİLİĞİMİZİN 70 YILLIK BİR YILAN ÖYKÜSÜ

Ä Kadri YERSEL
Maden Y, Mühendisi

C umhuriyetimizle yaşıt bir öyküye dönüßen, ülkemizin maden potansiyeline uygun olmayan rejimimizden söz edeceğim. Bunu 1993 ilkbaharında toplanacağı söylenen 2. Madencilik Şurası haberi üzerine kararlaştırmıştım. Şuranın birincisi de galiba 1990 yazı başlarında toplanmıştı. O gün, Cumhurbaşkanımız Sn. Turgut Özal, bir açılış konuşması yaparak düşüncelerini aktardı. Maden Yasası'nın değişmesine karşı çıkarak, Şura'nın verebileceği öteki olumlu kararların, gerçeklerin doğmasını önledi. Çalışmalarını ciddiyetle sürdüren Şura, bildiğini okudu ama, Maden Yasası'nı, bu kesin muhalefet karşısında, değiştiremedi.

. Sevgili Okurlar, bu öykü, yani yılan öyküsü, anlattığım olayla birlikte, belki parça parça kamuoyuna sunuldu; ama ben, duymamış veya birleştirememiş olanlar için yineledim. Fakat, bu 70 yıllık yılan öyküsüne, madencilğin geçmişini kısaca ekleyerek,

Her devletin, bakanlıklarında ihtisaslaşmış genel müdürlükleri, daireleri, bölümleri, şubeleri ve masaları vardır. Buralarda uzmanlaşmış, yıllarını harcamış kişiler bulunur. Heyetler kurarlar. Görevleri, buralara konularında derinleşmemiş, hatta bilinçsiz gelen bakan ve müsteşarlar gibi politikacılara, ülke yararına olan bilgileri "SORUMLULUKLARI" altında araştırmalar yaparak vermektir. Devlet adı alan monarşilerde, bile, bu böyledir. Ne çare, şimdi bizim zavallı Maden Dairemizin mensubu bulunduğu Bakanlık ise, böyle bir görev yapmaktan yoksundur. Bunun çok ağır olan faturasını biz ödüyoruz. Nasıl? Cılız madencilik, ulusal gelirden cılız pay olarak... ve bu ödemeyi sürdürüyoruz.

Maden Dairemiz'in, mütehassıslar elinde olması gereken OSMANLI'dan beri cılız olan yapısı, giderek, küçülmüş ve BİLİM gücü de madencilik rejimini "yükümlenemeyecek" yeteneksiz ellere verilmiştir. Şu örnek çarpıcıdır: Meslek dışından olan ve "Tek mühendisle idare ediyorum." diyebilen Genel Müdürler işbaşına getirilmiştir. Doğaldır ki, politik iktidar, arpalıklarını çoğaltma olanağı bulduğu ve yandaşını kayırabildiği için, bu işlemden son derece memnun olmuştur. Ve bir daha bu güçsüzlüğü giderme eğilimine girmemiştir. Bugün de böyledir. Politik iktidarın arkasında PUSUYA yatan çıkarıcılara da gün doğmuştur.

Birinci Madencilik Şurası'nın olumlu sonuç vermemesinin ilk ciddi nedeni BUDUR. Yoksa orada çalışan bilim adamlarının değil.

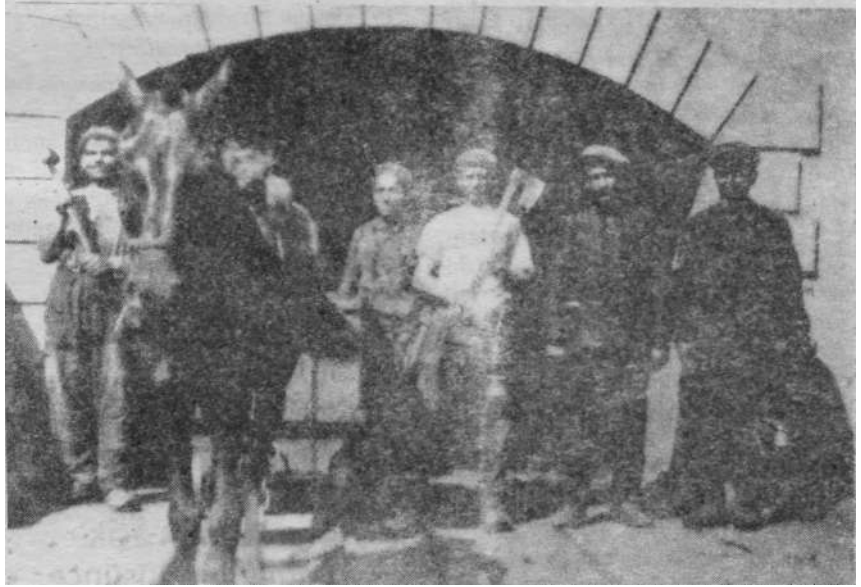
Aramızda bilmeyenler olabilir diye, 2. Madencilik Şurası'na geçmeden önce konunun

iyice anlatılabilmesi için, ülkemizin madencilik rejimini tümünden kısaca aktarmayı gerekli buldum. Bunları politikacılar da okuyup değerlendirebilirler.

Cumhuriyetimiz'in kurucuları yoksulluklar içinde bir dizi savaşta harabolmuş bir ülke devraldılar. Bu harabeyi tamir ve islahat girişimleri, Bunun için zamanları dardı. OSMANLI-DAN kalan birçok Yasayı ve teşkilatı kullanmayı sürdürdüler. Bunların içinde bizimkiler de vardı. Bu madencilik rejimi, 935 yılına ka-

Çıkarılan bu yasayla da iki önemli yanlış yapıldı. Birincisi 16 kuruşluk pul, yani bedava, ehliyetli veya değil, arama ve işletme hakları Maden Dairesi'nce verilir. Yapılan başvuru karşısında aciz kalan daire, kamu mallarını koruyamaz duruma düştü, ikincisi de, kısa zamanda bir çığ gibi büyüyeceği bilinen başvuruları karşılamak üzere, Kanun'da yer almış bir hükme dayanarak başka bir yasayla yeterli güç kazandırılmamış olmasıdır.

Bu acıklı olayların birisi, maddidir, gideril-

dar kullanıldı. Kazandıkları paraları çok acele işlerle, ülkemizin tamir ve ihyasında kullandılar. Sıra bizim kuşağa gelmişti ki, ufukta yeni bir savaş tehlikesi belirdi ve bulutları hızla toplanmaya başladı. Maddi olanakların büyük bir bölümünün savunma açısından harcanması zorunlu hale geldi. Paraca güçlenmek gerekiyordu. Bunun için ülkenin yerüstü ve altındaki kaynakları da seferber etmek gerektiğini duydular. Üstelik, dünya ekonomik konjonktürü bunu gerektiriyordu. Bu maksatla geniş yurt sathını, kurulan MTAE ile ETİ-BANK'a maden arayıp bulmak ve satmak için tahsis edip özel sektörü kısıtladılar. Devlet sermayesi ile para kazanmak işi güçleştirilmişti.

Bu olay, Devlet'in Maden İşleri ile görevli birimini daha güçsüzleştirip "SORUMLULUKTAN" sıyırdı.

Maden Dairesi'nin arama ve işletme hakkı vermesi işlevleri, aslında yerel idarelere aittir. Yalnız teknik denetim ondadır. Bu durum 954 yılında yeni iktidarın Maden Kanunu'nu çıkarmasına kadar sürdü.

Önemli olanı, bunu yapabilecek politik güce, elde edilen ARPALIKLARI bırakabilecek yasal düzenlemeleri yaptırabilmektir. Pusuda bekleyen çıkarıcıların, politikacılara yanlış öğütlemelerini geçersizleştirir. Bu yüzden kompradorlara kapılar ardına kadar açılmıştır.

Devleti ilgilendiren, doğru biçimde bilgiler için de, güçlü MTAE ve ETİBANK'dan SORUMLU olan bilgiler alınıyordu. SORUMLU olan Devlet Dairesi, bir kenara itilmişti.

Bu soruna çözüm bulmak hem kolay hem de güç. MTAE'de % 80'e varan ve OTURDUGU yerde çalışan değerli uzmanlardan gerekeni, gereği kadar yerlerinden koparıp Devlet'ten aldıkları istihkakları ile, sahip oldukları bilimsel araç ve gereçleri ile birlikte SORUMLU Maden Dairesi'ne katmak. Zor, ama pek zor olan, bu işin politik bağlarını, politik çıkarlarını kırmaktır.

Bilmem ki bugünkü TBMM bunu yapabilecek düzeyde mi?... Umalım.

TMMOB SENDİKA KOMİSYONU RAPORU

Çalışma ilişkileri, sanayi devrimi ile birlikte, üretim süreci içinde yeri ve konumu birbirine karşıt olan insanlar arasında ortaya çıkan ilişkiler olarak tanımlanabilir. Bağımlı çalışma, çalışanın bir başkasının denetimi ve otoritesi altında, ücret karşılığı yaptığı çalışmalardır. Bu ilişkinin ne biçimde oluştuğu, yani hizmet sözleşmesi yada tek yanlılık temeline dayalı atama işlemi ile oluşması önemli değildir. Daha açık bir anlatımla, çalıştırmanın da niteliği ikinci plandadır, işverenin devlet yada özel kişiler olması bağımlılık ilişkisi açısından önemli değildir.

Sanayi devrimi ile yaygınlaşan bağımlılık ilişkisinde, bağımlı olanlar ile çalıştıranlar arasında büyük bir dengeçsizlik ortaya çıkmıştır. Bunun da nedeni çalıştıranlar karşısında tek tek çalışanların güçsüz konumda olmalarıdır. Bağımlı çalışanlar bu güçsüzlüklerini aşabilmek için bir araya gelerek güçlerini birleştirip örgütlenmişler ve sendikaları yaratmışlardır. Bağımlılık ilişkisi olduğu sürece sendikal örgütlenmelere de gereksinim devam edecektir.

Devletin jandarma niteliğinin önde olduğu dönemde, kamu çalışanları'nın sayıca az ve seçkin konumda olmaları, işçilerde olduğu kadar sendika gereksinimi doğurmamıştır. Sosyal devlet kavramının gündeme geldiği yüzyılımızda, devletin istihdam ettiği kamu çalışanlarının sayısında önemli artışlar olmuş, kimi ülkelerde ise devlet en büyük işveren (patron) konumuna gelmiştir. Bu duruma bağlı olarak kamu çalışanlarının ayrıcalıklı durumu hemen hemen ortadan kalkmış ve bu kesimde sendikalaşma istekleri doğal olarak yoğunlaşmıştır.

Evrensel düzeydeki bu gelişme Türkiye'ye de yansımıştır. Ancak bu durum, Türkiye'nin ekonomik gelişmesine koşul olarak gecikmeli yansımıştır.

Türkiye'de 1930'larda uygulanmaya başlayan "Devletçilik" politikası devleti en büyük işveren konumuna getirmiştir. Bu gelişmeye karşın, ka-

muda çalışanlar ayrıcalıklı durumlarını uzun süre devam ettirebilmişlerdir.

Türkiye'de kamu çalışanlarının sendikal hakları ilk kez 1961 Anayasasında, yalnızca sendika kurma hakkı olarak gündeme gelmiştir. Toplu sözleşme ve grev hakkı işçiler için Anayasal güvenceye alınırken memurlar için sözkonusu olmamıştır. Üstelik bu doğrultuda memurlardan da bir istek gelmemiştir.

Planlı ekonomiye geçilmesiyle beraber uygulanan ithal ikameci ekonomik modelin sürdürülmesi sonucunda, emek bir maliyet unsuru olmanın yanında talep unsuru olarak da değerlendirilmiştir. Bunun sonu-

\$\$ Demokrasi bir anlamda ekonomik ve toplumsal haksızlıklara karşı örgütlü mücadelenin yollarının açık olduğu bir düşünce sistemidir. Sendikalar, örgütlenme özgürlüğünün bir parçasıdır, \$\$

cunda emeğin ulusal gelirden aldığı pay yüksek oranlara ulaştığından, özellikle memurların sendikal isteklerinin ortaya çıkması gecikmiştir.

1961 Anayasası'nın kamu çalışanları ile ilgili sendikal hakların yasayla düzenlenmesi hükmü 1965'de 624 sayılı "Devlet Personeli Sendikaları Yasası" ile karşılanmaya çalışılmıştır. Söz konusu yasanın gerçek amacı, memur sendikalarını bir meslek örgütü gibi değerlendirmek ve devlet yardımı olmalarını sağlamaktır.

Bu koşullar 1974 petrol krizine kadar sürmüş, petrol krizi ile birlikte ithal ikameci ekonomik model tıkanmış, 24 Ocak kararlarıyla da emeğin ulusal gelirden aldığı pay, % 38'lerden %13'e düşürülmüştür. Bu durumun sürekliliğini sağlamak için, 1982 Anayasası ve yasalarla birçok antidemokratik sınırlamalar getirilmiştir.

İşte bu aşamadan sonra, kamu çalışanlarını sendikal haklara ilişkin istemlerinin gündeme gelmesinin nesnel koşullarının oluştuğu söylenebilir. Gelişmeler oldukça ayrıcalıklı konumda bulunan, bağımlı çalışan mühendis ve mimarların sözkonusu ayrıcalıklarını ortadan kaldırmış, hatta belli bir kesimini de açık işsiz durumuna getirmiştir. Diğer yandan KİT'lerin tasfiyesi amacıyla düşünülen sözleşmeli personel uygulaması, KİT'lerde bağımlı çalışan mühendis-mimarların iş güvencelerini de büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır.

Bağımlı çalışan mühendis ve mimarların güçlerini arttırabilmeleri için, giriştikleri sendikal örgütlenme diğer kamu çalışanlarından farklılıklar göstermektedir. Örneğin, öğretmen ve sağlık personeli sayısal bir büyüklüğe sahip olmalarının yanında, üretimle (hizmet) olan ilişkileri açısından da türdeş bir yapı oluşturmaktadırlar. Kuşkusuz bu durum, bu kesimlerin sendikalaşma isteklerinin yaşama geçirilmesinde oldukça etkili olmuştur.

Oysa teknik elemanlar ve mühendis-mimarların çok çeşitli sektörlere dağılmış olmaları, örgütlenme güçlüklerinin yanında, bu konuda gecikmelerine neden olmuştur.

Bu durum, teknik elemanların sendikal örgütlenme biçimini belirlemede kendisini daha fazla göstermiştir. Örneğin, öğretmenler için iş yeri, iş kolu, meslek sendikacılığı tartışmaları çok "önemli olmamıştır. Çünkü buldukları hizmet sektörleri her üç biçimi de karşılayabilmektedir. Teknik elemanlar ise, açıklanan nedenlerden dolayı böyle bir avantaja sahip bulunmamaktadırlar.

TMMOB SENDİKA KOMİSYONU RAPORU

Bu bağlamda bilinen klasik sendika modellerinin kimi yarar ve sakıncaları açısından ortaya konmasında yarar bulunmaktadır.

MESLEK SENDİKASI; Bu tip sendika biçiminde, meslek ayrıcalığının korunması ve mesleğe özgü sorunların çözümündeki mücadele açısından yararlar olmakla birlikte, bir taraftan işverene karşı hak ve çıkarların korunması, diğer yandan farklı mesleklerdeki ücretli çalışanlara karşı da bir mücadele gerekmektedir. Ayrıca ayrı meslek içindeki alt disiplinler de yetki alanları ve görevleri konusunda tartışma yaratacaklardır. Bu durum işyerlerinde çalışanların işverene karşı örgütlenmeden çok, farklılıkları nedeniyle birbirine karşı örgütlenmelerini savunan meslek gruplarını ortaya çıkaracaktır.

İŞYERİ SENDİKASI; Belirli bir işyerinde çalışan ve aynı işverene işgücünü satan farklı mesleklerden bağımlı çalışanların biraraya geldiği bu örgütlenme modeli, küçük ölçekli, ama daha demokratik ve bağımsızdır. Ancak, işveren baskısına açık ve kimi dönemlerde hak arama mücadeleleri için gerekli olan güçlü örgütlülükleri sağlayamamaktadır. Bunun sağlanması için daha merkezi ve güçlü yapılara gereksinim vardır ve işyeri sendikaları bu açıdan yetersiz kalabilir.

İŞKOLU SENDİKASI; Belirli bir işkolunda tüm mesleklerden bağımlı çalışanların birarada olduğu örgütlenmedir. İşkollarında uluslararası standartlar veya kurallar yoktur. Kimi ülkelerde 16-17 iken, Türkiye'de işçi statüsünde 28 işkolu, kimi ülkelerde ise işkolu ayırımı konusunda hukuksal bir düzenleme bulunmamaktadır.

Aynı işkolunda tüm meslek mensuplarını biraraya getirmesi güçlü sendikaları doğurmaktadır. Ancak, bağımlı çalışanların, güçlü sendikaların varlığı nedeniyle, örneğin Almanya'da olduğu gibi sendikal harekete ilgisiz kalması, üye olmaktan kaçınması, katılımsızlık gibi sorunlara karşı duyarlı olması gerekmektedir.

Demokrasi - Sendika İlişkisi

Demokrasi bir anlamda ekonomik ve toplumsal haksızlıklara karşı örgütlü mücadelenin yollarının açık olduğu bir düşünce sistemidir. Sendikalar, örgütlenme özgürlüğünün bir parçasıdır. Sendikalar yalnızca toplu iş sözleşmesi dönemlerinde aklı gelen örgütler değildir. Demokratik toplumun oluşmasında ve toplumsal gelişmelerde önemli rolü ve işlevi olan örgütlerdir. Ülkedeki tüm köklü yenileşmelere, teknolojik ve sosyal gelişmelere, refah düzeyinin artmasına katkıları söz konusudur.

Sendikaların demokrasi ile olan ilişkisinde 4 özelliğinden söz edilebilir:

**té Sendikalar, -
devletin tek yanlı
yaptırımı, dayatması
ile düzenlenen işe
alma, çalışma
koşulları, disiplin,
işten çıkarma
konularında söz ve
karar sahibi olmak
gibi, çalışma
yaşamının
demokratikleşmesi
ve demokrasinin
yerleşmesine
katkıda bulunmak-
tadırlar, şş**

1. Bu örgütlerin tüm temsili organları seçimle oluştuğundan bizzat kendileri demokratiktir.

2. Toplumun demokratikleşmesine yardımcı örgütlerdir. Devletin dışında ve ondan bağımsız ve özerk sivil toplum örgütleridir. Bilindiği gibi ücret yalnız başına anlamlı değildir. Önemli olan bu ücretlerin harcandığı sağlık, eğitim, beslenme, konut, kültür, dinlenme, ekonomik ve sosyal

haklardan yararlanma düzeyidir. Bu konularda izlenen politikaları etkileyebilmek, üretim ve bölüşüm kararlarına katılabilmektir.

3. Fonksiyonel olarak demokratik katılımı sağlarlar. Yasalarla tanınan sınırlar içinde toplu sözleşmelerle, yasa yerine geçebilecek hükümler oluşturabilirler. Bu, ulaşılabilen en üst katılım biçimidir.

4. Sendikalar yönetime katılma açısından da önemlidir. Sendikalar, devletin tek yanlı yaptırımı, dayatması ile düzenlenen işe alma, çalışma koşulları, disiplin, işten çıkarma konularında söz ve karar sahibi olmak gibi, çalışma yaşamının denetim pratikleşmesi ve demokrasinin yerleşmesine katkıda bulunmaktadır.

Dünyada Kamu Çalışanlarının Sendikal Konumları

Bazı ülkelerde kamu çalışanlarına, memurlara sendikal haklar genel mevzuatla, bazı ülkelerde ise özel yasalarla tanınmıştır.

Memur sendikalarının kuruluşu Avrupa'da 19. yüzyılın sonlarına kadar uzanmaktadır.

Toplu pazarlık hakkı ilk kez 1919'da İngiltere'de ortaya çıkmıştır. Bu hak Almanya'da 1953'de, ABD'de 1962'de, İsveç'te 1965'de, Kanada'da 1967'de ve Fransa'da 1968'de kabul edilmiştir.

Bugün memurlara grev hakkını, aralarında ABD, Fransa, İsveç, İtalya, Kanada'nın olduğu 20 ülke tanımıştır. İngiltere ve İsrail ise bu hakkı örtük bir biçimde tanımıştır.

TMMOB ve Sendikalaşma Çabaları

Yukarıda açıklanan bilgilenmelerden sonra, TMMOB'nın sendikalaşma konusundaki çabalarından söz etmek istiyoruz.

Uzun bir süredir mühendislerin yürüttükleri sendikalaşma çalışmaları sonucu, örgütlenme aşamasına gelinmemiştir.

Konuya ilgi duyan, gönüllü mühendislerden oluşan komite,

est

TMMOB SENDİKA KOMİSYONU RAPORU

TMMOB'un 30 Kasım 1991 tarihindeki Danışma Kurulu toplantısından önce bir bildiri yayınlarak bazı açıklamalarda bulunmuştu. Açıklamalarında bugün ülkemizdeki 200 bine yakın mühendis ve mimarın önemli bir kesiminin bağımlı olarak çalıştığını, bunların üretim süreçlerindeki konumlarına uygun, emeklerinin tam karşılıklarını alabilmeleri için toplu sözleşme ve grev haklarıyla donatılmış sendikalarda örgütlenmelerinin önemi üzerinde durmuşlardı.

30 Kasım'da toplanan TMMOB Danışma Kurulu'na katılanların büyük bir çoğunluğu da sendikalaşma konusunun önemini dile getirmişti. Bu konuşmaların sonucunda Danışma Kurulu'nda "TMMOB sendikalaşma konusunda kitlesini teşvik etmeli, yol gösterici, yönlendirici olmalı, destek vermelidir." biçiminde bir eğilim kararı ortaya çıkmıştır.

TMMOB Yönetim Kurulu, Danışma Kurulu'nun eğilim kararı doğrultusunda TMMOB Sendikalaşma Komisyonu'nu oluşturmuştur.

Çalışmalarına başlayan komisyon, anket çalışmalarının yanında, akademik çevrelerle, işçi sendikalarıyla, kurulmuş memur sendikaları ile ve örgütlenme sürecindeki diğer kamu çalışanı kesimlerle görüşmeler yapmıştır. Öte yandan 4 Ocak 1992 tarihinde Türk-İş Salonu'nda "Mühendis ve Mimarların Sendikalaşması" başlıklı bir panel gerçekleştirilmiştir.

Komisyon, bütün bu çalışmalarının sonucunu TMMOB Yönetim Kurulu'na sunabilecek aşamaya gelmiştir. Bu sonuçları şu ana başlıklar altında sunabiliriz:

1. Tüm kamu çalışanlarının, memurların sendikalaşması, mühendis ve mimarlar arasında olduğu gibi, görüştüğümüz tüm kesimler tarafından da genel bir destek görmektedir.

2. Memurların bugünkü nesnel koşullarda işçi sendikaları çatısı altında örgütlenmeleri olanaklı görülmemiştir. Yaygın açık işsizliğin yaşandığı, buna karşılık işsizlik sigortasının

bulunmadığı ülkemizde, memurların tek avantajlarını oluşturan iş güvencelerinin, sözleşme hukuku (iş hukuku) içinde yeterince korunması mümkün değildir. Statü hukukunun (memur hukuku) sağladığı iş güvencelerinin korunması koşuluyla işçi sendikaları içinde örgütlenmeleri ise birbirine bağlı pek çok yasal düzenlemeyi gerektireceği, hem memurların hem de işçi sendikaları yöneticilerinin konuyu yeteri kadar bilmemelerine bağlı olarak, kısa vadeli bir çözüm olarak görülmemektedir.

3. Kamu, KİT'lerde çalışan yaklaşık 230 bin sözleşmeli personel, bugün iş güvencesi açısından çok ciddi bir tehdit ile karşı karşıyadır. Koalisyon Protokolü'nde yer alan, Ziraat Bankası, Hak Bankası, PTT, TCDD, TEK, TMO, TEKEK dışındaki KİT'lerde çalışanlar bugün özertleştirme ile başlayacak özelleştirme ya da tasfiye nedeniyle işlerini kaybetme tehdidi altındadırlar. Erken emeklilik, işsizlik sigortası, bu konuya ilişkin Dünya Bankası kredileri, bu amaç için düşünülmüş tedbirlerdir.

Her ne kadar 11 Şubat 1992 tarih ve 21139 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 3771 nolu Kanun ile, 399 sayılı KHK'de bazı değişiklikler yapılarak; genel müdür, genel müdür yardımcılarını, teftiş kurulu başkanı, kurul ve daire başkanları, müesse, bölge, fabrika, işletme ve şube müdürleri, müfettiş ve müfettiş yardımcıları ile ekli 1 sayılı cetvelde kadro unvanları gösterilen diğer personel, 399 sayılı KHK'de belirtilen hükümler dışında, 657 sayılı DMK'nun hükümleri içine alınmışlar ise de, bunların dışında kalan çok büyük bir kesimin konumlarının ne olacağı belli değildir. Eğer bu kesimde 657 sayılı DMK kapsamına alınacaksa, sendikalaşma açısından konumları daha açıklık kazanmış olacaktır.

Ancak konularının açıklık kazanması sürüncemede kalır ise, bu kesimin iş güvencelerini ve sendikal haklarını memur sendikaları içinde mi,

yoksa işçi sendikaları içinde mi gerçekleştirmek isteyecekleri konusunda kesin bir şey söylemek bugün için çok zordur.

Hedef tüm Memur ve sözleşmeli-lerin birlikte örgütlenmesidir.

4. 2821 sayılı Sendikalar Yasası'nda, işçi sendikaları için geçerli olan 28 işkolu dağılımını, bugün memurlara tam olarak uygulamak mümkün değildir.

5. 1965'de çıkarılan 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Yasası'na göre 34 türde 598 sendikanın kurulduğunu hatırlamamızda yarar vardır. 624 sayılı yasanın ortaya çıkardığı sakıncaları, en başta da sendika enflasyonunu tekrar yaşamamak için çok dikkatli olmak zorundayız.

6. 32. Dönem TMMOB Genel Kurulunda oluşan Sendikalaşma Komisyonundaki tartışmalar sonucu/nda:

a) Teknik hizmetler sınıfında yer alan tüm teknik elemanları kapsayan ulusal düzeyde bir örgütlenme,

b) işyerlerinin özelliğine ve çalışma koşullarına bağlı olarak işkolu düzeyinde örgütlenme, olmak üzere iki görüş belirlenmiştir.

Artık bundan sonraki çalışmaların örgütlü olarak yürütülmesi gerekmektedir. Pratik içerisinde tartışa tartışa, karşılaşılabilecek sorunları çöze çöze güçlenilebilir. Bu bağlamda tüm kamu çalışanlarıyla ilişki ve dayanışma içinde olunmalıdır. Süreç içinde, tüm çalışanların birlikteliğinin sağlanabilmesi için örgütlenip, mücadele içerisinde yer almamız gerektiğine inanmaktayız.

TMMOB'nin bugüne kadar sendikalaşma konusunda sürdürdüğü teşvik edici tavrını devam ettireceğine inanıyoruz. TMMOB'nin ne bir parti, ne de bir sendika olmadığı bilin-çinde olarak, kamuoyunu bilgilendirme ve oluşturma girişimlerinde, ya-sama ve yürütme organlarıyla yapılacak görüşmelerde olumlu katkıları- nın olacağını belirtmek isteriz.

CAYIRHAN'DA SOYLESİ: "Memurların Sendikalaşması"

MMO Çayırhan Temsilciliğinde 1 Ağustos 1992 tarihinde "Memurların Sendikalaşması" konulu bir söyleşi düzenlendi. Konuşmacı olarak Yoi-Iş Sendikası Eğitim Müdürü Dr. Yıldırım KOÇ ve MMO Genel Sekreteri Alparslan ERTÜRK'ün katıldığı söyleşiyi MMO Çayırhan Temsilcisi Galip KALAYCIOĞLU yönetti. Söyleşiye 100 civarında memur ve Türkiye Maden-Iş Sendikası yöneticisi katıldı.

ilk konuşmayı yapan Alparslan ERTÜRK, sendikalaşma konusunda TMMOB'nin görüşlerini anlattı. TMMOB'nin işçiler dışında tüm memurları kapsayan bir sendikanın oluşumunu benimsediğini anlatan Ertürk, memur sendikalarının rüştünü ispat edene kadar TMMOB'nin bu alanda işlevini bitiremeyeceğini vurguladı.

TMMOB tarafından oluşturulmaya başlanan "İşyeri Temsilciliklerinin" Memur Sendikalarının oluşumunda olumlu etkileri olacağını anlatan Ertürk, ayrıca, sendikalaşma konusundaki bilgi eksikliğini gidermek amacıyla bir sendika okulunun TMMOB gündeminde olduğunu belirtmiştir.

Ertürk, madencilik sektöründe kurulu olan sendikalar hakkında bilgi vererek konuşmasını sona erdirmiştir.

İkinci konuşmacı Yıldırım KOÇ ilk olarak memurların statüsünde Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar geçen süredeki değişimi anlatmıştır. 1920'li ve 1930'lu yıllarda Türkiye'de okumuş insan sayısının çok az olduğunu, bu kesimin devlet dairelerinde "Memur" unvanıyla ayrıcalıklı bir statü oluşturduğunu, yüksek ücret ve iyi koşullar içerisinde çalıştırıldığını anlatan Koç şöyle devam etmiştir:

"Eskiden işgücünüzü pahalı olarak satabiliyordunuz, ancak şu anda mümkün değil. Etraf mühendis ve lise mezunu kaynıyor. Artık 1940'lı ve 1950'li yıllarda olduğu gibi bir patron karşısında veya devlet karşısında işgücünüzü tek tek bireyler olarak satmaya kalkıştığınızda, bu iş gücü para etmiyor; önce bunu kavrayın.

Türkiye'de Kamu Kurumlarında çalışan bir çok mühendis kendini işveren zannediyor. İşveren denen insan işe adam alma yetkisine sahip, çalışanların ücret ve çalışma koşullarını belirleme hakkına sahip bir insandır ki, bu tanım hiç birinize uymuyor. Kendi çalıştırdığı işçiden daha düşük ücret alan bir işvereni ben düşünmüyorum."

Konuşmasına odalar ve sendikalar arasındaki farklılıklara değinerek devam eden KOÇ, odalarda sendikalardan farklı olarak üç tür üye yapısına rastlandığını belirtmiştir ve bunları şu şekilde sıralamıştır.

- 1- Patron olarak çalışan mühendisler
- 2- Kendi bürolarında kendi emekleriyle geçinen mühendisler
- 3- Direk olarak bir kamu kuruluşunda veya özel sektörde emeğini satarak geçinenler.

Odaların, bu yapılarıyla, sendikaların fonksiyonlarını yerine getiremeyeceğini anlatan KOÇ, konuşmasına sendikalaşmanın gerekçelerini açıklayarak şöyle devam etmiştir:

"Sendikalaşmanın birinci nedeni, işyerlerinde örgütlü olarak işveren karşısına çıkarak alınan ücreti yükseltmektir. Herkes layık olduğu, hak ettiği ücreti alır. Bizim işçilerimiz hak ettiği ücreti almaktadır, memurlar da Türkiye'de hak ettiği ücreti almaktadır. Ücret sizin mücadele ile alabildiğinizdir, sermaye ile sizin aranızda varılan

bir denge noktasıdır. Aldığınız ücret daima hak ettiğiniz ücrettir. Bizim işçilerimiz 89 bahar eylemleri öncesi bir cumhuriyet altını hak ediyorlardı, bugün sekiz cumhuriyet altını alıyorlar ve hak ediyorlar, eğer daha başarılı olabilseydik on cumhuriyet altını hak edeceklerdi. Şu konuda kafanız net olsun lütfen "ağlayıp, sızlamayın, aldığınız hak ettiğinizdir." Sizlerde aynı yollardan geçerseniz ve hak ederseniz bizim işçilerin aldığını veya daha fazlasını alırsınız, eski güzel günlere dönme düşüncesini kafanızdan silin lütfen.

Sendikalaşmanın ikinci nedeni, işyerinde biraz da adam yerine konmaktır. Üçüncü nedeni ise, Türkiye'deki darbeleri engelleyebilmektir. Darbelere direnebilecek, demokrasiyi savunabilecek tek güç örgütlü işçi sınıfıdır."

Konuşmasına Türkiye'deki memur sendikacılığının tarihsel gelişimini anlatarak devam eden KOÇ, 1989 bahar eylemlerinin ardından işçi ücretlerinin artışının memur sendikacılığının gelişimini hızlandırdığına değinmiştir. Yine aynı dönemde, memur sendikacılığının önünde yasal bir engel olmadığını ortaya çıkarılmasının da memur sendikacılığının gelişimini hızlandırdığını anlatan KOÇ, şu anda kurulu memur sendikaları hakkında bilgi vermiştir. Teknik eleman sendikası kurulmasının yanı sıra KOÇ, şu aşamada memur sendikası kurulmasının ve nihai olarak işçi ve memurların ortak olarak içinde yer alabileceği bir sendikal yapının oluşturulmasının doğru olacağını belirtmiştir.

Sözleşmeli personelin sendika kurmasının yasak olduğunu, ancak sendika kurarlarsa ne caza verileceğinin belli olmadığını saunan KOÇ, şunları söylemiştir:

"Çağdaş hukuk *dis?* a belirlenmemiş ceza verilemez. Kaldı ki, sözleşmeli olup ta senAa kuranlara da şu ana kadar herhangi bir ceza verilmemiştir. O..,J; olarak Hava-Iş sendikasının örgütlü olduğu Hava-İş'te ve THY'da çalışan 100'den fazla sözleşmeli personel, Hava-İş'e üye olmuşlardır; PTT'de çalışan sözleşmeli personel Tüm-Haber-Sen'i kurdu ve 80.000 üye kaydettiler. TEK'te çalışan sözleşmeli personel Tüm-Enerji-Sen'i kurdu. Tüm bu sendikalara şu ana kadar verilen herhangi bir ceza olmamıştır."

Memur Sendikalarının şu anda 150.000 civarında üyesi olduğunu belirten KOÇ bu sendikaların önünde iki önemli görev olduğunu belirtmiştir:

1-Kitleselleşme

2- Grevli toplu pazarlık hakkı ve siyasal partilere üye olma hakkının elde edilmesi.

Memur sendikalarının kiteselleşmesi önünde iki önemli unsur var ki biz bunları işçi sendikacılığı pratiğinde görmekteyiz.

1- Kuracağınız örgütler son derece demokratik olmalı. Bu demokratiklik şu şekillerde sağlanabilir:

- Kuracağınız tüm organlar seçimle iş başına gelmeli,
- Bu organlarda tüm siyasal görüşler temsil edilmeli,
- Bu örgütler dışarıdan yönetilmemeli.

2- Siyasal örgütlerden bağımsız olmalı

Eski ön yargıları bir kıyıya atmanın zamanı gelmiştir. 12 Eylül öncesinde bu ön yargılarımız çok önemliydi. Çeşitli siyasal örgütlerin uzantısı haline geldiğiniz süre kiteselleşmeniz mümkün değildir. Kimse, kuracağınız örgütler için, bu örgüt kendi genel kurulunda aldığı kararları değil de A siyasi örgütünün aldığı kararları yapıyor dememeli.

Yıldırım KOÇ konuşmasına "Eğer önümüzdeki dönem mücadele ederseniz hak ettiklerinizi alırsınız" sözleriyle son vermiştir.

Söyleşi karşılıklı sorularla devam etmiş ve bir kokteyli ile son bulmuştur.

MMO Çayırhan Temsilciliği

ILO SÖZLEŞMELERİ TBMM'DE ONAYLANDI

Uzun süre onaylanmaması nedeniyle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet MOĞULTAY'ı istifanın eşiğine getiren 59, 87, 135, 142, 144, 151 ve 158 sayılı İLO sözleşmeleri nihayet TBMM'de kabul edildi. Özellikle sendikal örgütlenme ve kamu çalışanlarının sendikalaşma hakları, bu haktan yararlanmasına ilişkin 87 ve 151. sayılı sözleşmeler, kamu çalışanlarının sendikalaşma haklarına yeni yasal dayanaklar getiriyor.

Bu sözleşmeler uyarınca, tüm kamu görevlileri (asker ve polis hariç), önceden izin almadan sendika kurabilecek ve mevcut sendikalara üye olabilecek. Sendikaya üye olmak işten çıkarmaya veya herhangi bir cezalandırmaya neden olamayacak.

Bu arada Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) yapısına bir göz atmakta yarar var. İLO, temelleri 19. yüzyılın son çeyreğindeki işçi sınıfı mücadelesinin uluslararası düzeyde vurgulanmasının bir ürünüdür. İLO, ilk olarak 1919'da oluşturulan, 1944'de yeniden biçimlendirilen bir Birleşmiş Milletler uzmanlık kuruluşudur. Türkiye'nin 1932'de kurallarına uyma bağlayıcılığıyla üye olduğu İLO, hükümet-işçi-işveren temsiline dayalı üçlü bir yapı içinde çalışır. İLO kuralları, genelde temsil açısından % 50'si hükümet temsilcilerince, % 25'i hükümetlerce belir-

lenen işveren ve diğer % 25'i yine hükümetlerce belirlenen işçi temsilcilerince oluşur. Yine de bugün bu kuruluş, çağdaş işçi-işveren ilişkilerini belirlemede uluslararası düzeyde en önemli kuruluştur.

İLO, statüsündeki genel ilkeler dışında, işçi-işveren ilişkilerini, işçi haklarını, genel kurullarında onayladığı sözleşmeler ve tavsiye kararlarıyla belirler. Türkiye, İLO'nun 31.12.1991 itibarıyla kabul ettiği 172 sözleşmeden 28'ini kabul etmişti. 25 ve 26 Kasım 1992 tarihlerinde onaylanarak bunlara eklenen 7 İLO sözleşmesi, çok önemli bir gelişmeyi ifade etmektedir.

1982 Anayasası'na göre "usûlüne uygun" kabul edilen uluslararası sözleşmeler Anayasa Mahkemesi'nde bile itiraz edilemeyen yasalar olmaktadır;

Yine de, bu sözleşmelerin onaylanmış olması ile herşey çözümlenmiş değildir. Sözleşmelerin onaylanması, doğrudan uygulanmasını gerektirmekle beraber, iç hukukta gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve sözleşme hükümlerine aykırı maddelerin iç hukuktan temizlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmaların yapılması sürecinde konunun uzmanları, demokratik kitle örgütleri ve mevcut memur sendikalarının katılımının sağlanması mutlaka gerekmektedir.

Aşağıda 87 ve 151 sayılı İLO sözleşmelerinin önemli maddeleri verilmiştir.

SENDIKA ÖZGÜRLÜĞÜNE VE ÖRGÜTLENME HAKKININ KORUNMASINA İLİŞKİN 87 SAYILI SÖZLEŞME

Çalışanlar ve işverenler, herhangi bir ayırım yapılmaksızın önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak ve yalnız bu kuruluşların tüzüklerine uymak koşuluyla bunlara üye olmak hakkına sahiptirler.

Çalışanların, işverenlerin örgütleri, yönetsel yoldan feshedilme veya faaliyetten menedilmeye tabi tutulamazlar.

Yasalar, bu sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verecek nitelikte olamaz veya zarar verecek şekilde uygulanamaz.

Bu sözleşmenin yürürlükte bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün her üyesi, çalışanların ve işverenlerin örgütlenme hakkının serbestçe kullanmalarını sağlamak amacıyla gerekli ve uygun bütün önlemleri almakla yükümlüdür.

KAMU HİZMETİNDE ÖRGÜTLENME HAKKININ KORUNMASINA VE İSTİHDAM KOŞULLARININ BELİRLENMESİ YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN 151 SAYILI SÖZLEŞME

Kamu görevlileri, çalıştırılmaları konusunda sendikalaşma özgürlüğüne halel getirecek her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır. Böyle bir koruma, özellikle aşağıdaki amaçlara yönelik tasarruflara karşı uygulanacaktır.

a) Kamu görevlilerinin çalıştırılmalarını, bir kamu görevlileri örgütüne katılmama veya üyelikten ayrılma koşuluyla bağlamak,

b) Bir kamu görevlisini, bir kamu görevlileri örgütüne üyeliği veya böyle bir örgütün normal faaliyetlerine katılması nedenleriyle işten çıkarmak veya ona zarar vermek.

Kamu görevlileri örgütleri, kamu makamlarından tamamen bağımsız olacaklardır.

Kamu görevlileri örgütleri, kuruluş, işleyiş veya yönetimlerinde kamu makamlarının her türlü müdahalesine karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI'NIN MEMUR SENDİKALARI KONUSUNDAKİ GENELGESİ DANIŞTAY'CA İPTAL EDİLDİ

İçişleri Bakanlığı'nın memurların sendika kurmaları ve sendikal faaliyette bulunmalarının mümkün olmadığını belirten 28.2.1991 tarihli genelgesinin iptali için Eğitim-Sen tarafından Danıştay'da açılan dava 10.11.1992 tarihinde karara bağlanmıştır. Alınan karara göre; memur sendikaları kurulmasını ve sendikal faaliyette bulunulmasını, genel kolluk yetkisiyle önlemeye yönelik düzenleyici tasarruf niteliğinde anılan genelgenin iptaline karar verilmiştir.

Danıştay Onuncu Daire'sinin oy birliğiyle almış olduğu iptal kararının gerekçeli açıklamasında, "Çalışanların sendika kurma ve sendikal faaliyette bulunma hakları temel hak ve özgürlük kapsamı içindedir. Anayasamızda kamu personelinin sendikalaşma hakkı düzenlenmemiş olmakla birlikte sözkonusu hakkın kullanımını engelleyen bir hükme de yer verilmemiştir.

Temel hak ve özgürlükler kapsamı içindeki bir hakkın sadece Anayasa'da yer almadığı gerekçeyle kullanılması engellenemez. Yurttaşların bütün haklarının Anayasa'da bir bir sayılmasına olanak da bulunmamaktadır. Önemli olan temel hak ve özgürlüklerin genel tanımının yapılması ve anayasal güvenceye bağlanmasıdır.

Kamu görevlilerinin sendikalaşma hakkı 6366 sayılı yasa ile onaylanan "insan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Koruma" sözleşmesinin 11. maddesinde güvence altına alınmıştır. Yasayla usulüne göre onaylanması nedeniyle iç hukuka intikal etmiş bulunan, Anayasa'nın 90. maddesine göre Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülmeyecek uluslararası antlaşma niteliğinde anılan sözleşmenin 11. maddesi "Her şahsın asayışı ihlal etmeyen toplantılara katılmak ve başkalarıyla birlikte sendikalar tesis etmek ve kendi menfaatlerini korumak üzere sendikalara girmek hakkı dahil olmak üzere dernek kurma hakkına haizdir hükmünü taşımaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak; belirtilen dava gerekçesine dayanarak, MEMURLARIN SENDİKA KURMALARINI VE SENDİKAL FAALİYETTE BULUNMALARININ MÜMKÜN OLMADIĞI YOLUNDAKİ İÇİŞLERİ BAKANLIĞI GENELGESİ İPTAL EDİLMİŞTİR.

KOLTUK DEĞNEKLERİ

A Necati KOPAN
Maden Teknikeri

Son birkaç yılda dünyada gelişen demokratikleşme çabalarının ülkemiz üzerindeki etkileri inkar edilemez. Küreselleşme, dünya ile bütünleşme gayreti içindeki toplumumuz doğal olarak kendi yapısında değişikliklere ve yeniliklere ihtiyaç duymaktadır. Demokratik kitle örgütlerindeki artış ve sendikalaşma çabaları açıklık politikalarının en güzel örnekleri...

Mayıs 1992 de kuruluşunu tamamlayıp, örgütlü hayatın içinde kendine düşen görevleri en iyi şekilde yapmak, içinde yaşadığımız ülkeyi kendi alanında daha ilerilere götürmek iş hayatında barışın destekçisi olmak amacı ile Maden Teknikeri Derneği demokratik kitle örgütleri arasına katılarak madencilik alanındaki örgütsel hoşluğu doldurdu.

1975 Yılında öğrenime başlayan Zonguldak Meslek Yüksek Okulu Maden Bölümü ilk mezunlarını vereli yıllar oldu. Geçen bunca zaman içinde gelişen olaylara bir göz atarak, bugün teknikerlik unvanı yasalaşmış, binlerce insanı günümüze kadar iş hayatında nelerle karşılaştı, sorunlarının neler olduğu konularına açıklık getirmekte yarar var.

Her mesleğin kendine özgü zorlukları vardır. Madenciliğin problemleri, zorlukları yazmakla, konuşmakla anlaşılabilir. Bizzat yaşanması lazım Tüm Meslek Yüksek Okulları ilk mezunlarını verdikten yaklaşık 5 yıl sonra Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Daire Başkanlığının almış olduğu kararla 1982 yılında Tekniker unvanını alabildiler. Ülkemizde çalışma süresinin 25 yıl ortalama ömrün 60 yıl olduğu göz önünde bulundurulursa çalışma hayatı içerisinde unvansız geçen 5 yıl ve sadece Daire Başkanlığının almış olduğu kararla 10 yıla yakın kimlik arayışı ile kendini çalıştığı işyerinde kabul ettirme çabaları ile yok olup giden yılların ne derece değerli olduğu ortaya çıkar. Bu gün teknikerlik bir Unvan olarak iş alanında kabul görmüş ve Haziran 1992 de yasalaşmıştır.

Doğal olarak Teknikerlerin sorunları bitmiyor. Aksine çözülmesi gereken yığınla sorunları var. Bu sorunların başında iş yaşamındaki yeri, görevi ve yetkileri gelmektedir. Avrupa'da eş değerinin iş yaşamındaki durumunun derinleşmesine araştırılıp, acilen uygulamaya konulmasında yarar var. Ekonomimiz böyle bir kadronun ciddi şekilde aktif çalışma hayatına kazandırılmasına büyük ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle konunun zaman geçirilmeden çözüme kavuşturulması ülke yararına olacaktır.

KİT'lerde çalışan teknikerlerin özlük haklarında, diğer unvanlara göre var olan çarpıklık ve haksızlıkların giderilmesi, işyerlerinde bilgi, yetenek, kıdemini getirdiği aşama yapma fırsat eşitliğinin tanınması (İşyerlerinde Tekniker olarak göreve başlayıp Tekniker olara emekli olunması haksızlığının ortadan kaldırılması) tüm Teknikerlerin öğrenimlerinin devamını sağlayacak adil çözümün bulunup uygulamaya konulması gerekmektedir.

Bütün bu sorunlara çözüm aranırken göz önünde bulundurulması gereken önemli bir prensip var. Bu prensipte koltuk değneklerinin doğru olarak kullanılmasıdır. Çünkü koltuk değnekleri ileri gitmek içindir, geri gitmek için değil. Maden Teknikerleri Derneğine çalışmalarında başarılar diler, tüm teknikerlik camiasına hayırlı olmasını dilerim.

S ÖYLESİ

a Maden İşkolu Kamu Emekçileri Sendikası (MÂDEN-SEN) TİS Sekreteri Sn. Ayhan OZKAYA ile Bülten Kurulu'nun yaptığı söyleşi :

M Şu an, gene! olarak dünyada memur örgütlenmeleri ne düzeydedir?

• Bugün için dünya ülkelerinde, tüm toplumsal sınıf ve katmanların olduğu gibi memurların da örgütlenme haklarının olup olmadığı artık tartışılmamaktadır. Çünkü birkaç ülke hariç hepsinde memur örgütleri demokratik kuruluşlar arasında yerlerini almışlardır. O ülkeler memurlarının ekonomik - demokratik - mesleki - özlük hak ve çıkarlarının sendika çatısı altında savunulması sonucunda önemli kazanımlar elde edilmiş/edilecektir. Belirli eksiklerinin var olduğu gözardı edilmemekle birlikte on yıllarca süren mücadeleler sonucunda elde edilen haklar demokrasinin bir yaşam biçimine dönüşmesinde oldukça etkili olmuştur.

Bugün dünyada memurların sendikal haklarının bulunmadığı birkaç ülkeden (G. Afrika, Nijerya, Venezüella, Kenya vb.) birisi de maalesef Türkiye'dir. Bu durum en hafif deyimle ülkemiz adına yüz kızartıcı bir suçtur. .

3 Ülkemiz memurlarının sendikal haklar konusunda bir süreden bu yana hareketlendiği gözleniyor. Nedenlerini ve bulunduğu aşamayı özetletmişiniz?

O Öncelikle hemen şu söylenmeli; yukarıda değinilen ayıp'a biz memurlar hiçte layık değiliz. Bizler bu utancı artık yaşamak istemiyoruz. Ülkemizde yıllardır giden gelen hükümetler, hatta "sert muhalefet" temsilcileri bol keseden vaatlerde bulunup, demokrasi, çağ atlama! vb. gibi yaldızlı cümleleri dillerinden düşürmemektedirler. Daha da ileri giderek uluslararası toplantılarda İLO sözleşmelerine imza atmakta, uluslararası anlaşmaları onaylamakta sakınca görmemektedirler. Ne var ki iş ülke içinde uygulanmaya geldiğinde bu kez çok cimri davranmaktadırlar. Hatta muhalefette iken emeğin en yüce değer olduğunu sık sık vurgulayan, kamu çalışanların grevli-toplu iş sözleşmeli sendika mücadelesinin en ateşli savunucuları bugün, "Muhalefette iken öyle ama iktidarda iken de

böyle görünüyor" diyerek günah çıkarılmaktadır. Bizlere göre ise de bu, sevap'ın katledilmesidir. Bu çelişki hükümetlerin ortak paydasıdır. Ancak biz kamu emekçileri de artık hakkın lütfen verilmediğini, koparcasına alındığını anlamak durumundayız. Bizlerin ortak paydasıda ücretli köle olmamızdır.

Diyoruz ki; mevcut koalisyon hükümeti verdikleri sözleri tutmalı, imzalandıkları uluslararası sözleşmelere, mutabık kaldıkları anlaşmalara uymalıdır. Çok gerilemiş de olan Grevli Toplu Sözleşmeli Sendikal Özgürlüklerimiz tanınmalıdır. Konunun bir başka boyutuda şudur ki; yıllardır emek verdiğimiz kurumlarımızın durumu pek iç açıcı değildir. Ancak bu durumun suçluları biz çalışanlar değiliz. Suçlu, ülkeyi yıllardır çarpık ekonomik politikalarla yönetenlerdir. Çalışanların ekonomik demokratik özlük ve hukuksal haklarının tanınmasıyla işyerlerinde üretkenliğin, verimin arttığı sayısız örnekler mevcuttur. Biz kamuda çalışanlar sendikaları aracılığı ile kurumlarının sorumluluğuna ortak olmalıdır, onların söz ve karar sahibi olabilecekleri yasal düzenlemeler gerçekleştirilmelidir diyoruz. Beyaz yakalarımıza bulaştırılan kirleri temizlemeye kararlıyız. Bunun da yolunun örgütü-birleşik bir güç haline dönüşmekte olduğunun bilincindeyiz.

Geçmişte ülkemizde genel olarak, dernekler vasıtası (kısa bir dönem TÖS, İLK-SEN vb. gibi sendikalarla yaşanan dönem hariç) ile mücadele veren memurların oluşturdukları birikim, bugün bir adım daha ileri gitmemizi zorunlu hale getirmektedir, özellikle son 2 yıldır bunun işaretleri görülmektedir. Kamu çalışanlarında bir hareketlenme gözlenmektedir. İçten içe gelişen hak talepleri ifadesini; Eğitim-Sen, Tüm Sağlık Sen, Tüm Bel Sen, Tarım Sen, Enerji Sen, Maden Sen. vb. de bulmuştur. Esasen yürürlükte bulunan yasalarda 657 sayılı DMK'na tabi olan çalışanların sendikalarda örgütlenmelerini engelleyen hüküm yoktur. Zaten

Danıştay'ın son karar da bunu teyid etmiştir. Şu durum da gözardı edilmemelidir. 657 sayılı DMK, bir çok antl-demokratik hükümler içermektedir. Güncel görevlerden birisi de bu çağdışı yasaların demokratikleştirilmesidir.

9 Sözleşmeli Personel Statüsüne tabi olan memurların durumu hakkında neler söyleyeceksiniz?

O 657'ye tabi memurların yanında sözleşmeli personel statüsüne geçirilen memurların durumu daha da verimlidir. Ortada bir belirsizlik hüküm sürmektedir. Oysa biz bu anlayışın hangi perspektife yönelik oluşturulduğunun bilincindeyiz. Amaç, özelleştirme esprisi altında KİTlerin tasfiye edilmesi, yerli ve yabancı sermaye açısından cazip hale getirilmek istemesidir. KİTlerin, ülkemizin (yetersizde olsa) sanayileşmesini ve sayısız sosyal katkılarını gözardı ederek yok pahasına elden çıkarılmak istemesidir. Aslında konjonktürel duruma da bağlı olarak KİTlerin iyi durumda olmadıklarına bizler de işaret ediyoruz. Sorunlar giderek yumaklaşmaktadır. Yeniden yapılanma kaçınılmazdır. Sağlıklı analizlerin yapılması kaydı ile reorganizasyon parametreleri bilimsel yöntemlerle saptanmalı ve uygulamaya konmalıdır. Kaynakların sorumsuzca israfı önlenmelidir. Emeğin üretkenliğini arttıracak, sağlıklı istihdam, pazarlama, satış, yatırım vb. politikaların üretilmesi ve uygulanması ile KİTleri zarar etmeyen özerk kuruluşlar haline dönüştürmek olasıdır diyoruz. Biz çalışanların bu konuda birikimleri fazlasıyla mevcuttur. KİTlerin hükümetlere oy deposu olarak görülmesinin önüne geçilmeli, özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Tümüyle anti-demokratik nitelikte olan sözleşmeli personel uygulamasından vazgeçilmeli, Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygun, çağdaş, demokratik bir devlet personel yasası oluşturulmalıdır.

Sözleşmeli personelin örgütlenmesini engelleyen 3771 sayılı KHK'nin

mâDEH-SEH 1. OLAĞAN GENE L"KURULU YAPILDI

11.2.1992de yürürlüğe girmesinin ardından, aynı konuya ilişkin bir yandan da Tüm Haber-Sen, Dem-Sen ve Tüm Ray-Sen daha önce kurulmuş (S.personel eliyle) sendikalarıdır. İLO'nun 87 ve 151 nolu sözleşmeleri TBMM de onaylanmıştır. İç hukukumuzdaki bu anti demokratik maddelerin işlerliği kalmamıştır. Bununla birlikte sözleşmeli statüde çalışan tüm meslek disiplinlerinin iş kollarında kurulmuş bulunan memur sendikalarına omuz vermeleri gerekmektedir. Bu destek, sürecin lehimize işlemesine neden olacak, Grevli- Toplu Sözleşmeli sendika yasasının çıkarılmasına önemli katkıları olacaktır.

• Maden-Sen. ne zaman kuruldu, amaçları nelerdir?

O Sendikamız, 30 Nisan 1992 de Ankara Valiliğine başvuru yapılması suretiyle yasal ve tüzel kişiliğe kavuşmuştur. Bugüne kadar yasalığı ve tüzel kişiliği ile ilgili herhangi bir sorun oluşmamıştır. Madencilik işkolundaki kurumlarda örgütlenme çalışmalarımız hızla devam etmektedir. Yeni olmasına karşın üye sayımız azımsanmayacak düzeydedir. Ancak yeterli olmadığının farkındayız. İşkolumuzda sözleşmeli çalışan memur sayısının oldukça fazla olmasının yanında, 12 Eylül sonrası oluşturulan depolitizasyon politikalarının tortularının halâ mevcut olması, çok çalışmamız gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. MTA, TKİ, TTK, ETİBANK, KBİ, ÇİNKUR, Maden Dairesi, Petrol İşleri Gen. Müdürlüğünde

çalışan memur ve teknik elemanlarla temaslarımız yoğun bir biçimde devam etmektedir. Türkiye genelinde 24 temsilcilik oluşturmuş durumdayız. Bölgelerden her geçen gün yüzlerce memur üye olmak için talepte bulunmakta/olmaktadırlar.

Maden-Sen işkolundaki en geniş katılımı sağlamayı ilke olarak kabul etmiştir. Yapay ayrımlara, dar mesleki çıkarların öne geçirilme anlayışlarına itibar etmemektedir. Ayrıca, yalnız ücretlerin iyileştirilmesini başlıca amaç olarak gören "ücret sendikacılığı" anlayışının, güdümlü sendikacılık zeminine kayacağına bilincindeyiz. Demokratik, katılımcı, tabanın özgürce düşüncelerini aktarabildiği bir atmosferi sendikamızda oluşturmakla, ülkemiz genelinde verilen demokrasi mücadelesinde önemli etkimiz olacaktır düşüncesindeyiz.

Tüzüğümüzde de belirtildiği üzere; maden işkolunda çalışanların ekonomik-demokratik, mesleki, özlük ve hukuksal haklarını dil, renk, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, tahsil ve meslek farkı gözetmeksizin elde etmeleri için sendikamızda örgütlenmemiz gerekmektedir. Bu nedenle işkolumuzdaki tüm memur ve teknik elemanları sendikamıza davet ediyoruz.

**20 KASIM 1992
ANKARA**

Yayılan seçimlerde 22 aday

BİRLİK HABERLERİ... BİRLİK HABERLERİ

TMMOB YÖNETİM KURULU MEVCUT MEMUR SENDİKALARINDA ÖRGÜTLENİLMESİN! İSTEDİ

TMMOB Yönetim Kurulu'nun Odalara göndermiş olduğu 1.7.1992 tarihli yazının sendikalaşma ile ilgili bölümleri aşağıda sunulmuştur.

Mühendis ve mimarların özlük hakları, hükümetin ücret politikaları ve sendikalaşma ile ilgili gelişmelere tartışmak, hükümetin yaklaşımını değerlendirmek ve TMMOB eğitimini belirlemek amacıyla TMMOB Yönetim Kurulu 24.6.1992 tarihinde Oda Başkanları ile birlikte bir toplantı yapmıştır.

Toplantı sonucunda; gerek TMMOB Yönetim Kurulu'nun son günlerde yaptığı görüşmelere, gerekse Odalarımızın gözlemlerine göre, önümüzdeki kısa dönemde mühendis ve mimarların özlük haklarının ve ücretlerinin iyileştirilmesine yönelik ciddi bir çalışmanın gündeme gelmeyeceğinin belirlenmesinin yanısıra, Hükümetin Kamu'da çalışan memurların grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı ile ilgili beklentilere cevap verecek bir girişiminin de bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

.....TMMOB tarafından belirlenmesi beklenen sendikalaşma çizgisinin oluşturulması sürecinde, sendikal örgütlenme konusunda geç kalmamak için 657 sayılı Yasa'ya bağlı çalışan üyelerimizin var olan "Memur Sendikalarında", 1475 sayılı Yasa kapsamında çalışan üyelerimizin yine var olan işçi sendikalarında örgütlenmesinin teşvik edilmesi,

Sendikalaşma konusunda TMMOB organlarıncı yürütülen her türlü çalışmanın hızlandırılması, gelişmelerden TMMOB Yönetim Kurulu'nun haberdar edilmesi, kararlaştırılmıştır.

TMMOB İŞYERİ TEMSİLCİLİK SEÇİMLERİ SÜRÜYOR

TMMOB işyeri Temsilciliği ve İşyeri Komitesi Yönetmeliği'nin amaç maddesinde "6235 (7303) sayılı TMMOB Kanunu'nun 2. maddesi gereğince, Mühendis ve Mimarların işyerlerinde de örgütlülüğünün geliştirilmesi, meslek ve ülke sorunlarının ayrılmaz bir bütünlüğü içinde ülke çıkarlarının ve mühendis ve mimarların toplumsal hak ve sorumluluklarının takibi, işyerindeki üretim sürecinin mesleğin ve çağdaş bilimin gereklerine uygunluğunun denetimi, mühendis ve mimarların özlük haklarının savunulması, grevli, toplu sözleşmeli sendikal hakların elde edilmesi ve diğer çalışanlarla dayanışmanın sağlanması amacıyla, TMMOB'in işyerleri ile ilişkisini sağlamak üzere; İşyeri Temsilcilikleri ve İşyeri Komiteleri kurulur." denilmektedir.

Bu amaç doğrultusunda 24.7.1992 tarihinde Oda Başkanları ile TMMOB Yönetim Kurulu birlikte toplanarak TMMOB örgütlülüğünün geliştirilmesi için birden fazla mühendislik ve mimarlık disiplininin çalıştığı büyük işyerlerinde TMMOB İşyeri Temsilcilikleri ve/veya işyeri Komiteleri'nin seçiminin hızla gerçekleştirilmesine karar vermiştir. Seçimlerin yapılması konusunda, bu kuruluşlarda çalışan üyelerinin yoğunluğuna göre Odalara koordinasyon görevi verilmiştir.

Bu karar uyarınca TKİ, TTK ve ETİBANK TMMOB İşyeri Temsilciliği seçimlerinde Odamız koordinasyon görevini üstlenmiştir.

Bu bağlamda çalışmalarını sürdüren koordinatör Odaların dü-

zenlediği seçimli toplantılar sonucunda bugüne kadar aşağıda isimleri verilen 9 işyerinde seçim yapılmıştır.

- TKİ - OAL İşletmesi Müessesesi Çayırhan / ANKARA
- TKİ Marmara Linyitleri İşletmesi Müessesesi BURSA
- TKİ Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi Tavşanlı / KÜTAHYA
- TKİ Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi Seyitömer/KÜTAHYA
- Türkiye Gübre Sanayi A.Ş. (TUGSAŞ) Genel Müdürlüğü ANKARA
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü ANKARA
- TDÇİİSDEMİR Müessese Müdürlüğü İskenderun
- TDÇİ Karabük Demir Çelik Fabrikaları Müessese Müdürlüğü KARABÜK
- ETİBANK Alüminyum İşletmesi Müessese Müdürlüğü Seydişehir

MÜHENDİS VE MİMARLAR GÜNÜ

Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği TMMOB Yasası'nın TBMM'nde kabul tarihi olan 27 Ocak gününün "Mühendisler ve Mimarlar Günü" olarak kutlanmasına karar vermiştir.

ODADAN HABERLER.. ODADAN HA

Kozlu kazasında hayatını kaybeden işçiler için Zonguldak Valiliği'nce açılan kampanyaya şubemiz de katıldı.

Bilindiği gibi 3 Mart 1992 tarihinde TTK Kozlu Müessesesi üretim ocaklarında meydana gelen patlama sonucu 263 maden işçisi hayatlarını kaybetmişti. Böylesi acı bir olaya birçok kişi duyarlılık gösterip maddi ve manevi destekte bulunmuşlardır. Zonguldak Valiliği de açmış olduğu bir hesapla kampanya başlatmıştır. Bu kampanyaya çeşitli kuruluş ve kişiler katkıda bulunmuşlardır. Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi de 23.382.000 TL yardım yapmıştır. Kampanya süresince yaklaşık 15 milyar TL yardım toplanmış ve ailelerin özel durumları göz önüne alınarak yardımlar şehit ailelerine dağıtılmıştır.

Zonguldak Valiliği 13 Ekim 1992 günü saat 16.00'da TTK memurlar lokalinde yardım eden kurum, kuruluş temsilcilerini ve kişileri davet ederek bir tören düzenlenmiştir. Bu törende, yardımda bulunanlara günün anısına birer madencilik heykeli valilik tarafından takdir edilmiştir. Törende Odamız adına plaketi Şube Başkanı A. Burkay Genel Maden İş 2, Başkanı Selahattin A TAMAN'dan almıştır.

T Fotoğrafta bu an görünmektedir.

Bursa'da 16 demokratik kuruluş CMUK'nun biran önce yasalaşmasını istedi.

Odamız Bursa Temsilcisi - Mesut TORAMAN'ın da bulunduğu 16 demokratik kuruluş temsilcisi ortak bir metin hazırlayarak TBMM Başbakanı, Başbakan Yardımcısı ve Parti Genel Başkanları'na göndermişlerdir. Yere! basına da bilgi verilmiştir. Metin aşağıdaki gibidir.

"Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda değişiklik öngören "Reform Paketi", Adalet komisyonunca geri alındı. Bundan sonra ne zaman gönderileceği belli değil. Ancak belli olan durum Cumhurbaşkanının istemeyip veto ettiği bu Reform Paketi'nin hükümetçe de istenmediğidir.

Koalisyon protokolünde yer alan insan hak ve özgürlüklerinin teminat altına alınması, gözaltı süresinin kısaltılması, hazırlık soruşturmasında avukat bulundurulması vs. ilkelerinden ödün verildi. Böylelikle ülkemizde olağanüstü dönemlerde olduğu gibi insan haklarının bir süre daha askıya alınacağı, işkenceye yeşil ışık yakılacağı, ara rejim anlayışının sürdürüleceği izlenimi doğmaktadır. Reform paketini Meclis gündeminden çekmekle siyasal iktidar halkın gerisinde kaldığını ve demokratikleşmeyi sağlamayacağı konusunda ciddi endişeler yarattı.

Demokratikleşme ve yargı reformu ile ilgili yasaların daha fazla gecikmeden ve ilk halleriyle yasallaşmasını bekliyor, siyasal iktidar ve bugünkü parlamento için bunun kaçınılmaz tarihsel bir görev olduğuna inanıyoruz.

ÇINKUR GENEL MUDURU GÖREVİNDEN ALINDI

Çinkur Genel Müdürlüğü görevini yürüten Maden Yüksek Mühendisi Aydın KESKİN görevinden alındı.

ÇINKUR'un sorunlarını bilen ve bugüne dek başarılı çalışmalar yürüten Sn. KESKİN'in hiçbir gerekçe gösterilmeden görevden alınması sektörde üzüntü yarattı.

Bültenimizin baskıya girdiği tarihe kadar ÇINKUR Genel Müdürlüğü görevine hiç kimse atanmamıştır.

ESKİŞEHİR TEMSİLCİ SEÇİMİ

14.11.1992 Cumartesi günün 34 meslektaşımızın ve Oda adına Başkan Asım Kutluata ile Y.K. üyesi Bülent ŞENTÜRK'ün katıldığı bir toplantı yapıldı. Üç saat süren ve sektörün sorunlarının tartışıldığı toplantıya başlamadan önce; yaklaşık bir ay önce kaybettiğimiz Eskişehir Temsilcimiz ER-CAN KESTEL ve kaybettiğimiz diğer meslektaşlarımız için saygı duruşunda bulunuldu. Yapılan seçim sonucunda Ahmet ŞEKERCİ temsilciliğe, Hüseyin ANKARA, Süleyman ATAN, Bülent GÖÇMEN ve Ali ÖZÇELİK'de temsilci yardımcılıklarına seçildiler. Meslektaşlarımızı kutlar çalışmalarında başarılar dileriz.

imsA TEMSİLCİLİĞİMİZİN KÖMÜR İTHALATI ve ULUSAL MADENCİLİK"

ursa'da 10 Ekim 1992 tarihinde Bursa Temsilciliğimizin organize ettiği "Kömür ve Hava Kirliliği" Paneli yapıldı. Paneli üyelerimizden Prof. Dr. Ergin ARIOĞLU yönetti. Canlı tartışmalarla geçen panele Oda Başkanımız Asım KUTLUATA katıldı. Konuyla ilgili çarpıcı saptamalar yapan, sorunu ve çözüm önerilerini ortaya koyan bu konuşmayı olduğu gibi yayınlıyoruz.

İnsanların temel ihtiyaçlarının en önemlilerinden biri de ısınmadır. Ülkemizde, enerji hammaddelerinin % 35-40'i yakacak olarak tüketilmektedir. Ülkemizde üretilen kömürlerin hava kirliliği yarattığı gerekçesiyle, 80'li yılların ortalarından beri kömür ithal edilmektedir. 80'li yılların başında, Ankara'daki hava kirliliğinin insan sağlığını tehdit eder boyutlara ulaşması üzerine, bu durumun, ağırlıklı olarak yerli kömürlerimizin kükürt ve uçucu madde oranlarının yüksekliğine bağlı olduğu düşüncesiyle, kömür ithaline karar verilmiş ve 1988 yılından sonra Ankara'da doğal gaz ve ithal kömür tüketilmeye başlanmıştır.

Ülkemizde, kırsal alandan şehirlere doğru hızlı bir nüfus akımı olmakta ve gerekli altyapı hazırlanamadığından çarpık bir şehirleşme ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, ekzo gazları ve sanayi atıkları da çevreyi olumsuz olarak etkilediği halde, hava kirliliğinin tek sorumlusu yerli kömürlerimiz gibi bir anlayış yerleştirilmiştir. Bu anlayışın ürünü olarak, Bursa Belediyesi, belediye sınırları içerisinde yerli kömür yakmayı yasaklayan bir karar almıştır. Bugün ülkemizde 8'i çok kirli olan toplam 29 kirli ilimiz vardır. Kolay çözüm olarak kabul edilen bu anlayış, yarı diğer illerimiz için de geçerli olacak ve yerli kömürlerimizin yasaklanma zinciri devam edecektir.

Ülkemizde, ısınma (teshin) için yakıt kullanılıyor; yakıt (fuel-oil, gazyağı, linyit, taşkömürü) kutlanınca hava mutlaka kirlenecektir. Önemli olan, kirliliği makul ve kabul edilebilir bir düzeyde tutmaktır. Bunun için oluşturulan standartlara göre:

- Kükürt içeriği düşük olacaktır, (yanıcı kükürt max: % 1)
- Uçucu madde, rutubet ve kül oranı uygun olacaktır.
- Isıl değer (kalori) 4000 kcal/kg'in üzerinde olacaktır.

Bu tesbitten sonra, yakıtın yerli yada ithal kaynaklı olması birinci derecede önemli değil-

dir. Önemli olan yakıtın yukarıdaki standartlara uygun olup olmadığıdır.

1974'de yaşanan petrol şoku ile birlikte, petrol fiyatlarının anormal yükselmesi, dev madencilik kuruluşlarını ve petrol şirketlerini yeni arayışlara sürüklemiş ve petrole alternatif enerji kaynağı olan kömüre büyük yatırımlar yapılmıştır. Petrol fiyatlarının, 1985 ve 1986 yıllarından sonra düşmeye başlamasına karşın, kömür madenciliğine yapılan yatırımlar sonucu kömür üretimi artmıştır. Ayrıca, bazı ülkelerde örtü tabakası (dekapaj) çok ince olan yeni kömür rezervlerinin bulunması, bugün FOB bazında 30 ile 60 \$ arasında değişen fiyatları oluşturmuştur. 70'li yılların sonla-

" **...ülkeye giren ithal kömürler kontrol altına alınmalı ve her aklıma gelene ithal izni verilmemelidir. Örneğin, ithalatı Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü yapabilir.** "

rında 80'li yılların başlarında, ülkemizde de önemli yatırımlar yapılmış; 8-10 milyon ton/yıl olan o yıllardaki üretimimiz, bugün 50 milyon ton/yıl'a ulaşmıştır, (bunun yaklaşık 40 milyon ton/yıl'ı TKİ tarafından üretilmektedir). Bu yatırımlar ağırlıklı olarak kömür istihracına yönelmiş; üretilen kömürün yıkanması, temizlenmesi için gerekli olan lavuar ve ayıklama tesisleri için yeterli yatırım yapılmamıştır. Ülkemizde 8 milyar ton linyit rezervi mevcuttur. Bu miktarın yarısına yakın bir kısmı, ısınmada gerekli önlemler alındığı ve yeni yatırımlar belli bir program ve plan çerçevesinde yapıldığı sürece, rahatlıkla kullanılabilir. Soma Havzamız'daki 400 milyon ton görünür re-

zerv, kükürt, kül, uçucu madde oranı ve kalori olarak, ithal kömürler düzeyindedir. Ayrıca, Tunçbilek Havzamız'daki yaklaşık 240 milyon ton görünür rezervli kömürlerimiz de, gerekli yıkama ve ayıklama işlemlerinden geçirildikten sonra kükürt oranı % 1,2'ye çekilebileceğinden, hava kirliliği sorunu olmayan illerimizde yakacak olarak rahatlıkla kullanılabilirler.

İthal kömür politikası, dün Ankara, bugün Bursa, yarın başka illerimizde tüketilmesi yasaklanan yerli kömürlerimizi üreten Özel ve Kamu kuruluşlarını, telafisi çok zor olacak sınırlara sokmaktadır. Gediz kömürlerine konulan yasaklar, bu havzanın kapanmasına, bir çok yatırımın atılmasına neden olmuştur ve kömür üretici kuruluşlar, gelecek endişesi ile değil yatırım yapmak, batmamak için savaş vermek mecburiyetinde kalmışlardır. Hiç zaman kaybetmeden gerekli önlemler alınmazsa, yerli kömür üretimi durma noktasına gelecektir. Dolayısıyla, halkımızın ısınma ihtiyacı ve sanayimiz, tamamen ithal kömüre bağlı kalmaya mecbur edilecektir. Bu durum bir ithal kömür tekeli oluşturacak ve rekabet unsuru ortadan kalkacağı için, satış fiyatlarını ithal kömür getirenler belirleyecektir (bugün, 65-70 \$'a şehirlerimize gelen, 150-160 \$'dan halka satılmaktadır).

Ülkemize, çeşitli adlar altındaki (taşkömürü, antrasit, linyit, aglomera linyit, aglomera turbalar, yüksek evsafı kok, petrokok ve semikok) kömürler, çeşitli firmalar tarafından ithal edilmektedir. Bu yıl, teshinde yaklaşık 7-8 milyon ton yerli kömüre eşdeğer ithalat yapılabileceği tahmin edilmektedir. Bunların cins, nitelik ve çevre kirliliği yönünden denetimlerinin, hangi merciler tarafından yapıldığı da bilinmemektedir.

Avrupa'da bir çok ülke, dünya kömür fiyatlarının yaklaşık iki katına kömür üretmektedir. Bunun yanında, hiçbir zaman kömür ocaklarının tamamen kapatılması yönünde bir politika izlememekte ve tüketiminin büyük bir kısmını öz kaynaklarından karşılamaktadır. Madencilikte, kapanan bir işletmeyi yeniden üretime almanın bir çok zorluğu vardır; hele bu maden kömür ise, bu sorunlar daha da artabilir; bazan da imkânsız olabilir. Bu durum, kaynağın yeraltında kalmasına ve heder olmasına neden olur.

Madencilik sektörü, kaynak yaratıcı bir sektördür. Hammaddesi ya ithal edeceksiniz;

KONULU PANELİ OLAĞANÜSTÜ İLGİ TOPLADI"

ya da öz kaynaklarınızdan temin edeceksiniz. Ülkemiz yeraltı zenginlikleri bakımından iyi durumda olan bir ülkedir. Bu kaynakların ekonominin ihtiyacına göre çıkarılması ve hazırlanması dışa bağımlılığı ortadan kaldıracığı gibi, önemli oranda kaynağın ülkemizde kalmasını sağlayacaktır. Birçok sektörün uzun yıllar korunmasına ve halen de korunmaya devam edilmesine rağmen, kaynak yaratıcı sektör olan madencilikimiz, korunması bir yana, vergi, fon vs. giderlerle daha da zor duruma getirildi. Böyle devam ederse, büyüme gelişme bir yana, tamamen batma noktasına varacağız. Bunun için, hiç zaman kaybetmeden, belli bir plan-program çerçevesinde ciddi ve acil önlemlerin alınması gerekmektedir.

Dünya politikası çok hareketli yıllar yaşıyor. Geleceğin nelere gebe olacağını şimdiden kestirmek çok zor. Biz, geçmişte uzun yıllar, ambargolarla karşı karşıya kalmış bir ülkeyiz. Bu durumları gözardı etmememiz gerekmektedir.

Özet olarak şunlar söylenebilir: Kısa vadede ithal kömür sorunları çözülmüş gibi görülebilir; fakat, konuya daha önce bahsettiğim nedenlerden dolayı, uzun vadeli bakmak gerekir. İthal kömür keşmekeşi ve şu anda bazı belediye sınırları içerisinde yerli kömürlerin yasaklanması, kömür madencilikimize büyük darbe indirecek ve hatta sonunu hazırlayacaktır ki, sorun da çözülmeyecektir. Bu durum tüm ekonomimizi etkileyecektir. **ÖZ KAYNAKLARIMIZDAN SONUNA KADAR EN İYİ ŞEKİLDE FAYDALANMAK İÇİN GEREKEN NE İSE, SORUNU İYİ TESBİT EDEREK FAYDALANMAYI İLKE HALİNE GETİRMEK İZ GEREKMEKTEDİR.** Alınacak kararlarda dönüşü zor olacak hatalar yaparsak, ülkemize çıkarılacak fatura pahalı olacaktır.

NELER YAPILMALI:

1. Öncelikle, şu anda hava kirliliği yaratmayacak özelliklere sahip olan kömürlerimizin yıllık üretim kapasiteleri ilgili kuruluşlar tarafından yeniden tesbit edilmelidir.

2. Hava kirliliği olan belediyelerimiz, yıllık kömür ihtiyaçlarını, en az altı ay önceden, ilgili kuruluşlara bildirerek teshinde kullanılabilecekleri ve kömür üreticilerinin verebilecekleri miktarlar saptanmalıdır.

3. Ülkemizde üretilen standartlara uygun kömür miktarı saptandıktan sonra, hava kirliliği olan belediyelerimiz kalan ihtiyaçlarını ithalat ile temin yoluna gitmelidir.

4. Ayrıca, kükürt oranı düşük, uçucu madde vs. oranları uygun olan, örneğin, Tunçbilek kömürleri, ithal kömürle paçal yapılarak standartlara uygun hale getirilip rahatlıkla kullanılabilir. Bu yol da denenmelidir.

5. Orta vadede ise, mevcut yıkama ve ayıklama tesislerinde iyileştirme çalışmaları yapılmalı ve lavuar randımanını yükseltecek önlemler alınmalıdır.

6. Kömürün, zenginleştirme teknolojileri sayesinde, kalitesinin iyileştirilmesi ve standartlara uygun hale getirilmesi için, gerekli yatırımlar yapılmalı, devam eden yatırımlara kaynak ayrılmalı ve hızlandırılmalıdır.

" Yakıtın yerli ya da ithal kaynaklı olması birinci derecede önemli değildir. Önemli olan yakıtın standartlara uygun olup olmadığıdır. "

7. Devam eden Tunçbilek ve ihalesine başlanılan Soma Lavuan'nın bir an önce bitirilmesi için, gerekenler yapılmalı ve gerekli teknik bilgilerin ışığında yeni lavuarların yapımı için, fizibilite çalışmalarına hemen başlanmalıdır.

8. Standartlara uygun kömürler belirlenmeli yerli kömürlere öncelik verilmeli, çağdaş yıkama teknikleri uygulanmalı yıkama ile de standartlara uygun hale getirilemeyen kömürlerimiz termik santrallarda kullanılmalıdır.

9. Kömürün tekniğine uygun olarak yakılması için insanların eğitilmesi sağlanmalı, ay-

rica, akışkan yataklı yakma sistemlerinin kömür üreticileri, tüketicileri, araştırma kurumları ve üniversitelerin işbirliği ile geliştirilmesi desteklenmelidir.

10. İthal kömürden alınacak fon artırılmalı ve teknolojik yatırım için kullanılmalıdır; böylelikle, yerli kömürlerimizin daha kaliteli üretimi ile sanayimiz desteklenmiş olacaktır.

11. Termik santrallarda desülfürizasyon tesisi kurulmalı; baca gazları, mutlaka filitre edilmelidir.

12. Yeni yerleşim yerleri kurulurken, toplu ısıtma sistemleri benimsenmelidir. Merkezi ısıtma sistemlerinin bacalarına, mutlaka filitre takılmalıdır.

13. Ülkeye giren ithal kömürler kontrol altına alınmalı ve her aklına gelene ithal izni verilmemelidir. Örneğin, ithalatı Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü yapabilir. (TKİ'nin kuruluş mevzuatı da buna uygundur.)

14. İthal yoluyla giren her kömürün analizi, çok güvenli bir şekilde ve bu konuda uzman kuruluşlara yaptırılmalıdır.

15. Avrupa ve Amerika'nın kendi ülkelerinde kullanımına çevre ve hava kirliliği nedeni ile izin vermedikleri, rafineri artıklarından elde edilen ve kükürt oranı % 10'lara varan ve kanserojen maddeler içeren petrokokun ithaline izin verilmemelidir.

16. Kömür ithalatında ve konuya ilişkin genel politikaların oluşturulmasında, ilgili meslek odalarının mutlaka görüşleri alınmalıdır.

17. Hava kirliliği olan şehirlerimizde yakılması gereken kömür standardı belirlenmeli ve yerli yabancı patenti aranmaksızın uygun olan kömürler yakılmalıdır.

18. Kısa, orta ve uzun vadeli programlar, hiç zaman geçirmeden hazırlanmalı, bu programlar belli bir termine göre hayata geçirilmeli ve tavizsiz uygulanmalıdır.

19. Bu önlemler alınırsa, kömürlerimiz daha iyi değerlendirilecek; ithal kömüre ödenen on milyonlarca dolar tutarındaki döviz ülkemizde kalacak ve kömürlerimizin çevreye vereceği zarar minimuma indirilmiş olacaktır.

ZONGULDAK SENDİKA KOMİSYONU ÇALIŞMALARINI SÜRDÜRÜYOR...

Aralarında Zonguldak Şubemizin de bulunduğu Zonguldak'taki yedi meslek örgütünün oluşturduğu "Sendika Komisyonu" çalışmalarına devam etmektedir. Bu komisyonun hazırladığı açıklamayı aşağıdayayınlıyoruz.

Değerli Arkadaşlar;

Günümüzde, kamuda ya da özel sektörde çalışanların hak arayabilmelerinin yolu örgütlü olmalarından geçmektedir. Ekonomik, demokratik, sosyal hatta siyasal taleplerinin ifade edilebildikleri platformlardan birisi de bireysel kazanımların salt çıkarlarla birlikte düşünüldüğü, gönüllü birlikteliğe ve demokratik temsil dayalı yapıları nedeniyle sendikalar-
dır.

Son bir iki yıldır gündemi sürekli meşgul eden kamu çalışanlarının sendikalaşması, 20 ekim seçimlerinden sonra koalisyon protokolünün de konuyu çözümleyeceğini vaatmesi nedeniyle daha da hız kazanarak gelişmektedir.

Eğitim, sağlık, yerel yönetim, haberleşme, ulaşım vb. kamu çalışanları sendikalarını kurarak örgütlenmiş durumdadırlar. Ne yazık ki ülke genelinde çeşitli kollara ve iş yerlerine dağılmış biz teknik elemanlar bu alanda geri kalmış durumdayız.

Geçtiğimiz yılın sonunda TMMOB danışma kurulunda alınan tavsiye kararı doğrultusunda, teknik elemanların sendikalaşmasını araştırmak üzere TMMOB'ne bağlı odaların katılımıyla komisyon oluşturulmuş; çeşitli anayasa, yasa, yönetmelik araştırmaları ve anket çalışmaları yapılmıştır. Bunun sonunda sendikalaşma komisyonunun hazırladığı sendikalaşma konusundaki rapor, önce, TMMOB yönetiminde görüşülerek benimsenmiş; daha sonra 20-24 Mayıs tarihleri arasında yapılan 32. TMMOB Genel Kurulu'nun onayına sunulmuştur.

Ülke genelinde sendikalaşma çalışmalarını Zonguldak özelinde yaşama geçirebilmek amacıyla, konu henüz TMMOB Yönetim Kurulu'nda yeni görüşülmeye başladığı sırada, kamuoyunu anında haberdar etmenin gerekliliğini duyan çeşitli teknik eleman temsilcileri, meslektaşlarıyla temaslar kurmuşlar; olayı hızlandırma doğrultusunda katkı koyacak bir komisyonun oluşmasını sağlamışlardır.

Periyodik olarak toplantılarına devam eden komisyonumuz, en kısa zamanda ilimizdeki tüm teknik eleman örgüt ve temsilcileri ile işbirlik kurarak geliştirecek ve tüm teknik elemanların eksiksiz temsil edildiği bir komisyona dönüşecektir.

Sorumuzun sorunu olup çözüm katkılarımızla sağlanacaktır. Çünkü, bildiği gibi, TMMOB'ne bir sendikadır ne de sendika görevini üstlenebilecek bir örgüttür. TMMOB

teknik meslek odalarının bağlı olduğu bir üst örgüt olup ancak üyelerinin özlük haklarını geliştirmek üzere sendikalaşmalarına yardımcı olabilir. Bu konudaki yasal engellerin kalkmasını sağlayarak onların önerilerini açabilir.

İşvereninden işçi statüsünde çalışanına, 657 sayılı yasaya bağlı olanından sözleşmeli personeline kadar tüm mühendis ve mimar topluluğunu bünyesinde toplayan TMMOB, homojen olmayan bir yapıya sahip olup bu da sendikalaşma konusunu tek başına çözümlemesine engeldir.

Bu nedenle sendika kurma görevini TMMOB'den beklemek yanılgısına düşmeden, çabanın bizlere ait olduğunu bilerek, aşağıdan yukarıya doğru düşünerek, tartışarak sendikal haklara ulaşma çabalarımızı hızlandırmalıyız.

Örgütlenmenin en sağlıklı ve demokratik yolunun da bu olduğu kanısındayız.

Komisyonumuzun karar vermek durumunda olduğu en önemli konulardan biri de tercih edilecek sendikal modeldir. Bunu belirlemek üzere;

- 1- Ülke genelinde kamuda çalışan tüm teknik elemanları,
- 2- Belirlenecek işkollarındaki tüm teknik elemanları,
- 3- Belirlenecek işkollarında (sendikalı işçiler dışında) tüm çalışanları, kapsayan sendika modellerini tartışmaya açmak istiyoruz.

Katkılarınızı, önerilerinizi, desteğinizi bekliyoruz.

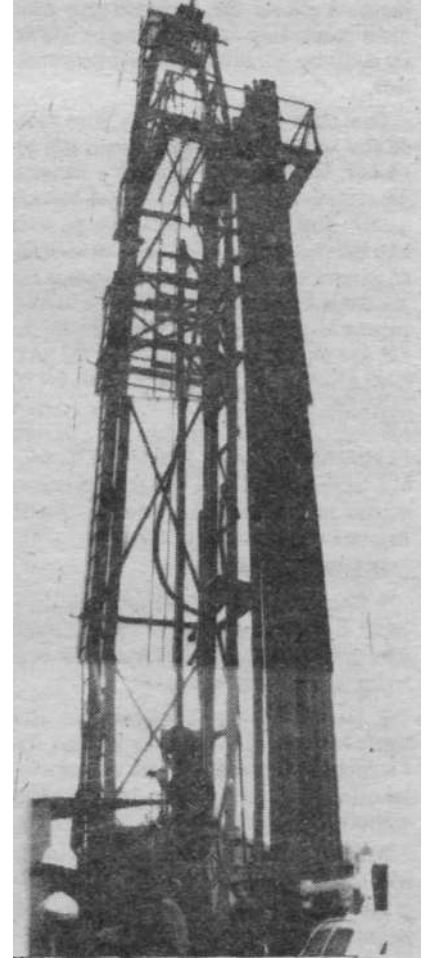
Hepimizin bildiği gibi **ÇAĞDAŞ İNSAN ÖRGÜTLÜ İNSANDIR.**

- TMMOB
Maden Mühendisleri Odası
Zonguldak Şubesi
Zonguldak
Maden Mühendisleri
Derneği
TTK
Mühendis Mimarlar
Derneği
TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
İl Temsilciliği
TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
İl Temsilciliği
TMMOB
Jeoloji Mühendisleri Odası
İl Temsilciliği
TMMOB
Jeofizik Mühendisleri
Odası İl Temsilciliği

DERİN KAPASİTELİ ELMASLI SONDAJ MAKİNASI ZONGULDAK'TA

MTA Genel Müdürlüğü'nce satın alınan Hydro 55 sondaj makinası (2000 m NQWL delme kapasitesine sahip), Zonguldak TTK'nda arama çalışmalarını sürdürüyor. İlk kuyu 1759,10 m'de durdurularak Türkiye'de bugüne dek yapılan en derin elmaslı sondaj özelliğini kazandı. Bundan önce en derin elmaslı sondaj yine Zonguldak'da L44 sondaj makinası ile kazılan 1206.00 m.lik kuyu idi. Hydro 55 sondaj makinası hem kırıntılı hem de karotlu ilerlemeye olanak sağlıyor. Başlangıçta 500-600 m kırıntılı çalışma ertesinde, sırasıyla PQWL, HQWL ve NQWL takım dizileriyle ilerleme yapılabileceği ifade ediliyor.

Yüksek beygir gücü nedeniyle oluşan yüksek tork, 1500 m'nin altındaki derinliklerde tork dayanım kapasitesi artırılmış özel mamul tijler kullanılmasını zorunlu kılıyor. Kozlu'da, taşkömürü aramasına yönelik sürdürülen bu çalışmada, beklenen kömür seviyelerinin görüldüğü ifade ediliyor.

MESLEK ANILARI A Yakup KESKİN / Maden Mühendisi

Bu kez, biraz daha gerilere giderek talebelik yılları staj dönemi anlarından söz edeceğim. Ancak, staj dönemi anılarına geçmeden önce, izin verirsiniz, o zamanki staj koşullarından özette bahsetmek istiyorum. Efendim, 1931'de kapatılan Zonguldak Maadin ve Sanayi Mühendisliği Yüksek Mektebi binalarında 1941'de açılan Maden Teknisyen Mektebi'nde okuyanlar, her yıl 120 gün maden ocaklarında staj yapmak zorunda idiler. Bu 120 günlük süre, ikişer hafta olmak üzere meslek gruplarına ayrılır ve her talebe, bu meslek gruplarında fiilen 15'er gün çalışmak zorunda olurdu. Hatta, bu süre içinde, -örneğin, hazırlık galerilerinden herhangi birine tertip edilmiş iseniz, o galeri ekibinde çalışan işçilerden biri alınır; siz o işçi yerine tertip edilir ve prevü dahili çalışırdınız. Bu denli güç koşullarda, her yıl 120 gün başarılı bir şekilde staj yapmak zorunluluğu vardı. Öyle ki, 120 gün sonunda, staj yaptığınız Ocak Baş Mühendisliği'nce staj defterinize başarısız notu konumu, bu not bir yılınıza mal olurdu.

İşte bu koşullar altında, yıl 1944, Üzülmüş Bölgesi ocaklarında staj yapmaktayız. Ben, iki hafta süre lâğımında yapacağım staj için, Ali Osman adında Vakfikebir'li bir lâğım ustasının yanına verilmişim. Günlerden bir gün, Bölge Başmühendisi olan Celâl ADIBELLİ Bey, denetim amacıyla lâğıma geldi, ilerlemeyi kontrol ettikten sonra, bana dönerek: "Aç bakalım avuçlarını." dedi; parmakları ile avuçlarımda nasırlaşma olup olmadığını kontrol ederek, aynen söylediği şu sözler, hâlâ tazeliğini belleğimde korumaktadır: "Oo, sen hiç çalışmamışsın; zira avuçlarında nasırlaşmanın emaresi yok; al şu varyozu, kır bakalım şu taşları." Ben, yerde duran varyozu alarak, lâğımdan çıkan iri taşları kırılmaya koyuldum. Ancak varyoz o kadar ağırdı ki, onu yeterince havalandırarak taşın yüzeyine şiddetli bir biçimde indirecek güce sahip değildim. Zira, ikinci Dünya Harbi'nin yarattığı darboğaz karşısında, sabahları yediğimiz bir kâse mercimek çorbası ve bir miktar mısır unu lapası ile saat 16.00'ya kadar depolanabilecek enerji miktarını, siz değerli okuyucularımın takdirine bırakıyorum.

Aynı dönem, son derece güç koşullar altında, aynı bölgede staja devam

ediyoruz. Yukarıda da ifade ettiğim gibi, genelde prevü dahili çalıştığımız için, ocaktan erken çıkma şansımız da yoktu. Ancak, çalıştığımız kısımlardaki mesul usta ve alt kademe nezaretçilerini (çavuş ve başçavuş) ikna etmemiz halinde, puantör ve üst amirlere (şef ve mühendis) gözükmemek kaydıyla, iki-üç saat önce ocaktan kaçtığımız olurdu. O devrin üzülmüş Bölgesi Yeraltı Baş Mühendisi Celâl ADIBELLİ Bey, fevkalâde sert ve hiç müsaahası olmayan bir zattı. Ocaktan erken çıkarken yakalanmanız halinde, sadece yevmiyenizin sıfır edilmesi ile kalmıyarak, ayrıca, başarı yönünden de şiddetle cezalandırılır ve tekrarı halinde, o devre stajdan olur ve hatta dönem kaybedebilirsiniz.

O yıl, 120 günlük stajımızın sonlarına doğru, dış ülkelerde öğrenim yapan Maden Y. Mühendisleri'nden Gürbüz FINDIKGİL, Kozlu'dan Üzülmüş'e tayin edilmişti. Gürbüz Bey, son derece enerjik, fevkalâde çalışkan ve stajyerlerle yakından ilgilenmesini seven bir mühendisti. Hatta, ocağa girdiği günler, bilfiil stajyerlerin çalıştığı yerlere giderek çalışma durumlarını yakinen denetir ve ilgilenirdi. Bütün bu iyi yönlerine karşın, bize göre tek kötü tarafı, ocaktan erken kaçmamızı asla hoş görmemesi idi. Böyle bir durum sezdiği an, sizi adım adım takibederdi.

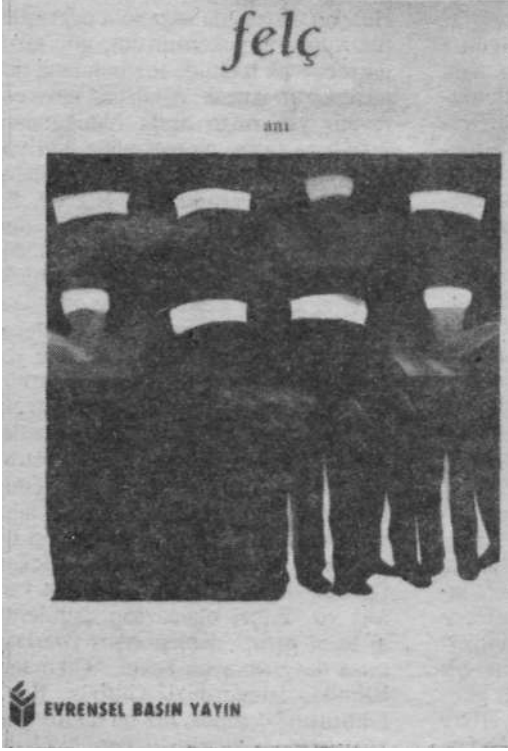
Günlerden bir gün, ben, Muzaffer BAŞKURT, Kemal YILDIRIM ve Zeki DURU hep birlikte ocaktan erken kaçmaya karar verdik. Takip edeceğimiz yol, zaman zaman izlediğimiz Asma-Dilâver Bölümü'nü birleştiren nefeslik başyukarısı olacaktı. Fırsat buldukça, bu nefeslik yoluyla Dilâver anayoluna ulaşır ve dışarı çıkardık. Dilâver ocağı ana galeri girişinde, şimdi ismini hatırlamadığım Hopalı bir bekçi bulunurdu. Bu bekçi, bizim talebe olduğumuzu bildiği için, ocaktan erken çıkmamıza pek engel olmazdı. Ayrıca, Dilâver işçi yurtlarında kaldığımız için, bu yolu tercih ederdik. Böylece, plânladığımız gün, sözkonusu nefeslikten çıkmaya başladık; ancak, henüz 10-15 metre gitmiştik ki, arkadan bir ses: "Kaçmayın çocuklar, sizi tanıdım; durmazsanız, bu sizin aleyhinize olacaktır." diye bağırıldı. Bu Gürbüz Bey'in sesi idi.

Kaçtığımız başyukarının tabanı ve ahşap tahkimat yüzeyi, yılların birikimi olan tozla kaplanmış durumda, idi.

Hareket esnasında sağı solu depreştirdiniz mi, başyukarının içi, göz gözü görmeyecek biçimde tozbulutuna dönüşüyordu. Ancak, Allah'tan, hava ceyrani yukarıdan aşağı olduğundan, meydana gelen toz ters yöne ilerliyor ve Gürbüz Bey'in ilerlemesine kesinlikle imkân vermiyordu. Biz de, bu ortamdan yararlanmak için, arkadan gelen arkadaşlara mümkün olduğu kadar fazla toz çıkarmasını söylüyorduk. Her ne kadar, Gürbüz Bey arkadan: "Yapmayın çocuklar, tozda boğulacağım." dediyse de, biz dinlemeden yolumuza devam ettik; fakat, Gürbüz Bey, zorunlu olarak takipten vazgeçip geri dönmüştü. Biz ise, yolumuza devam ederek baca ağzına geldiğimizde, her zaman ses çıkarmayan bekçinin bu kez direnişi ile karşılaştık. Bir süre rica, minnet; fakat, ne yazık ki, bekçi bir mümkün ikna olmuyordu. Meğer, Gürbüz Bey bekçiye sıkı talimat vermiş ve "Engel olamazsan, isimlerini al bana getir." demiş. Aşırı ısrarlarımıza dayanamayan bekçi: "Çıkmamız halinde, isimlerinizi Gürbüz Bey'e bildiririm" deyince, biz bu teklife rıza göstererek isimlerimizi verdiğimizde, bekçi, birden durakladı ve sıklıkla okuryazar olmadığını itiraf edip, isimlerimizin tarafımızdan yazılıp verilmesini istedi. Biz ocaktan erken kaçtığımız zamanlar, bekçiye karşı çok çalışarak helak olduğumuzu göstermek için, yüzümüzü kömür tozu ile iyice karartırdık. Bu makyajın esas amacı, her ihtimale karşı, bekçi tarafından bilahere teşhis edilme korkusu idi. Yukarıda ifade ettiğim gibi, bekçinin talebi üzerine, kendi adlarımız yerine, devrin bakanlarının adlarını (Hasan Saka, Şükrü Saraçoğlu gibi) bir kağıda yazarak bekçinin eline sıkıştırdık ve ocaktan çıkarak koğuşa gittik.

Ertesi gün, biçare bekçi, bizden aldığı isim listesini Gürbüz Bey'e götürür ve "Dün ocaktan kaçan talebelerin isimleri." der. Gürbüz Bey, kağıda şöyle bir gözatar ve kağıttaki isimlerin o devrin bakanlarına ait olduğunu görünce bekçiye: "Sen okuryazar değil misin, be adam." der. Bekçi zorunlu olarak okuryazar olmadığını söyler ve bu sebeple, ertesi gün bekçilikten alınarak anayolda kanat temizliğine verilir. Biz paçayı kurtarmıştık; ama, zavallı bekçinin rahatı bozulmuştu.

YAYIN DÜNYASI

felç

Yiğit arkadaşımız **Hüseyin Özlütaş'ın** kaleme aldığı "12 Eylül AnılarıCm, Evrensel Basın ve Yayın, 'Felç' başlıklı bir kitapta derleyerek okurlarına sundu. Hatırlanacağı gibi, aziz meslektaşımız, Türkiye Devrimci Komünist Partisi'nin üyesi olduğu iddiasıyla, 12 Eylül'den sonra gözaltına alınmış; **90 gün Gayrettepe'deki işkence merkezinde, 15 gün Selimiye Kışlası'nda, 20 ay Sultanahmet Askeri Tutukevi'nde kalarak iki yıl süreyle yargı önüne çıkarılmamış; çıkarıldığı ilk duruşmada tahliye edilmiş; daha sonra beraat etmiş** dışarı çıkışının ardından felç geçirmiş ve işkencecilere karşı kazandığı zaferle yetinmeyerek, hukuk cephesinde de sürdürdüğü mücadelesini Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na götürmüştü. H Özlütaş'ın kitabını, kendi sunuşundan aktardığımız alıntılarla aşağıda tanıtıyor ve konuyla ilgili bir şiirini de yayınlıyoruz:

"... bu kitabın, 12 Eylül 1980'in tümünü açıklamak diye bir amacı yoktur. 12 Eylül'ü gerçekten anlatmak için biz/at yaşamak gerek. Anlatımlarda çoğu kez kelime bulmakta zorluk çektim. 12 Eylül işkencehanelerine öylesine militan direnişler var ki; 12 Eylül'ü şiddetli yönle, ıyle yaşamış biri olarak, duyduğum zaman tüylerim diken diken oluyor ve devrimcilerdeki direnme ruhunun yüksekliği karşısında saygıyla eğiliyorum... Bazı işkence yöntemlerini monoton bulduğumdan ya da kendimce bazı nedenlerden ötürü vermedim. İşkencenin korkutucu, ürkütücü bir etki bırakmasından yana değilim. Ama eğlence olarak da görülmemelidir . . . . Bu kitabın öyküsünün, Türkiye'de yüzbinlerce tanığı var. O nedenle fazla belgeye yer vermedim, olması zorunlu olan belgeleri kitabın arka tarafına yerleştirdim. Belge ele geçirmek çok büyük zorluklar sonucu mümkün olmaktadır. Bunun için iyi bir belgeye sahip olanlar kendilerini şanslı sayabilirler. . . . Kitapla devrimci bir aydın tavrını göreceksin, üzüntü ve sevincini birlikte yaşayacaksınız inancındayım . . . . İşkencecilerin korunup kollandıklarını ve teşvik edildiklerini, işkencenin sistemli olduğunu, sivil faşistlerin işkenceciler tarafından korunduğunu somut biçimde yaşanan olaylarla, canlı tanıklarıyla görmek mümkün olacaktır. İşkencenin, posası çıkmış, kişiliksiz, kendisine dahi saygısı olmayan bir tip yaratma isteğine bulunduğunuz yerden karşı çıkacak, işkencecilerin boyun eğdiremeyip onuru kıramayınca nasıl zavalı birer mahlûk olduklarını göreceksin ve "beten ol köpek" diye haykıracaksınız. Daha çok eğitimi ön planda (utarak deneyimi aktardım. Olması muhtemel hata ve eksikliklerin bağışlanmasını diliyorum."

İŞKENCECIYE

Ben gözlerim bağlı tezgâhta,
Senin ruhun kelepçede,
Sen askıda, işkencede,
Ama sen...
Yerin yedi kat dibinde,
Ben özgürlüğüm,
Sen korkansın, ağlayansın Ve,
Çürüyorsun.
Ben yaşayacağım yüreklerde
Ama sen...
Bir gün ölümü özleyeceksin.
Ben sevgiyi astım yüreğime
Kılbımı çıkarıp sundum elimle
Ama sen...
Vereceksin hesabını bir gün
Tüm acıların...
Varsa iffetin, eğer,
Sevgi üstüne, bir şiir yazmış,
Bir türkü söylemişsen
Birine seni seviyorum demiş ve
Yalan söylemişsen
Kahrolayım...
Onca acıyı gözlerinle görmüş,
Onca bağırtıyı, çığlığı duymuş ve
Rahat olabiliyorsan,
İnsan değilsin...
Alıştım diyorsan kahpelğin,
Her türüne,
Kahpelik üstüne çok şey
Yazabilir ve söyleyebilirsin

"felç"

kitabını odamızdan
temin edebilirsiniz.

YAYIN DÜNYASI

SEKTÖRÜMÜZ İKİ YENİ YÂ YIN KAZANDI

Yaklaşık 40 yıldan bu yana, Zonguldak'ta kurulan "Türk Yüksek Maden Mühendisleri Cemiyeti"nce, ara sıra, çıkarılan "MADEN Mecmuası" ile sektörel KİT'nin resmî yayınları dışında, madencilik konusunda kamuoyu oluşturmayı öngören ve gerçekleştiren tek periyodik yayın organı, Odamız'ın hiç susmayan sesi "MADENCİÜK" oldu. Ancak, salt teknik konulu gündemlerden yola çıkarak kamuoyuna seslenen yayınıımız -bazı özel sayılar dışında- politik içerik taşııyordu. Bu boşluğu doldurmayı hedefleyen "MADENCİLİK haberler", bilinen nedenlerle, 80'lerin başında istop etmişti; 80'lerin ortalarında da "MADENCİLİK BÜLTENİ" başlığıyla birkaç sayı çıkıp yeniden yol kesti. Anılan onyılın sonuna doğru tekrar yola koyulan "MADENCİLİK Bülteni'nin ilk sayısı, "...ekonominin en geri, en cılız ve en sahipsiz sektörü'ne şu mesajı gönderiyordu: "Sorunlara sahip çıkmak ve çözüm getirecek politikalar üretebilmek için örgütlenmek gerekiyor!"

Doğrusu bu ya, yukarıdaki mesajın bu kadar hızla yerine ulaşması tam bir sürpriz oldu. İşte, 80'lerin sonu ile 90'ların başı arasındaki birkaç yılda toparlanan örgütlenmeler: Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı, Genç Madencilik Derneği (GEMAD) ve Anadolu Madenciler Derneği (AMD). Ve ardından, "Yayinsız örgütlenme olmaz." ilkesinin ışığı altında, hayata geçerek sektördeki teksesliliğimizi ortadan kaldıran ve bir yaşını çoktan dolduran GEMAD'ın aylığı "MADEN"; daha sonra, AMD'nin "Yeni MADENCİ'si ve nihayet, sektörümüzdeki işveren örgütlerinin en kıdemlisi olan 1948 doğumlu Türkiye Madenciler Derneği'nin üçüncü "SEKTÖRDEN HABERLER".

Sektörümüzdeki periyodik yayın zenginleşmesinin öncüsü olmakla, gurur ve iftihar duyuyor ve "Yeni MADENCİ!" ile "SEKTÖRDEN HABERLER!" -her ikisi de üyemiz olan- sahıplien ve sorumlu yazı işleri müdürlerinin kendi çıkış bildirgelerinden aktardığımız alıntılarla tanıtıyor.

GÜÇ BİRLİĞİNE ÇAĞRI...

Ülkelerin zenginliği doğal kaynakların zenginliği ile çok yakından ilgilidir. Ülkemiz maden potansiyeli ve diğer doğal kaynaklar bakımından şanslı ülkelerden sayılabilir. Petrolümüzün yok denecek kadar az olmasına karşın, bor ve trona da dünyanın sayılı ülkeleri arasındayız. Krom, manyezit, barit, feldspat, pomza, perlit, kaolen, kil, bentonit, bakır, kuvars, dolomit, kalsit ve alçıtaşı gibi maden ve endüstriyel minerallerde oldukça önemli rezervlere sahibiz.

Mermer ve granit yatakları ile yapıtaşı potansiyelimiz çok büyüktür. Mermer ve granitler yurtiçi ve yurtdışında tanınmaya başlamıştır.

Bu varlıklarımızı yeterince değerlendiremiyor muyuz?

Bu soruya maalesef olumlu cevap vermek mümkün değil. Madencilik GSMH'daki payının % 1,5-2 civarında olduğunu belirtmek bunun kanıtıdır.

Bu payı yükseltmek, sektörde organize bir çalışmanın ve planlı bir tedbirler paketinin uygulamaya konulması ile mümkün olabilir. Öncelikle madencilik politikasının oluşturulması gerekiyor. Bu politika tedbirler paketini de beraberinde getirecektir. Öyleyse, bu politikayı kimler belirleyecek ve uygulanmasını sağlayacaktır?

Bu sorunun cevabı, MADENCİLER'dir.

Madencilik politikasının oluşturacak madencilerin, bu amaç için bir araya gelerek, araştırma geliştirme birimleri kurmaları, çalışmalar yapmaları ve çözümler üretmeleri gerekmektedir...

Selahattin KAYA
AMD Başkanı

İLK SÖZ

Merhaba,

Mensubu olduğumuz sektör, uzunca bir süredir büyük sıkıntılar yaşamakta. Sektöre ait kararları oluşturma ve bu kararları yürütme durumundaki ilgililer, her türlü girişimlerimize karşın duyarsızlıklarını sürdürmektedir.

Mesleğimizi terk mi edeceğiz? Böyle bir sonuç haksızlıklara boyun eğmektir. Doğanın güçlerine boyun eğmeyen ve onunla boğuşarak ekmeğini kazanan madenci, hele hele davasında haklı ise sonuna kadar mücadelesini sürdürecektir.

Ne var ki, meslekdaşlarımız bu tür mücadelelere alışkın değiller. Onlar, gerçekleştirdikleri dünyanın en güç işinin duygusallığı altında takdir, saygı ve ilgi beklemekte. Ancak devir, o devir değil. Bizler ülkemizin her noktasında, dağda, bayırda ve yer altında uğraş verirken değiştirilen" yeni (!)" değer yargılarının gerisine düşmüşüz. Hak, güç işleri yapanların değil, güçlü olanların eline geçmiş.

Sevgili meslekdaşlarım,

Artık biraraya gelmeliyiz. Mesleğimizin doğası gereği belki fizik olarak biraraya gelemeyebiliriz. Ancak, düşüncelerimizi odaklaştırabiliriz. İşte bu nedenle, bizler bu mütevazı yayınıımızla, sizlere ulaşmayı amaçladık. Sizler de her türlü sıkıntı ve problemlerinizi bize iletin lütfen.

ismet Kasapoğlu
TMD Başkanı

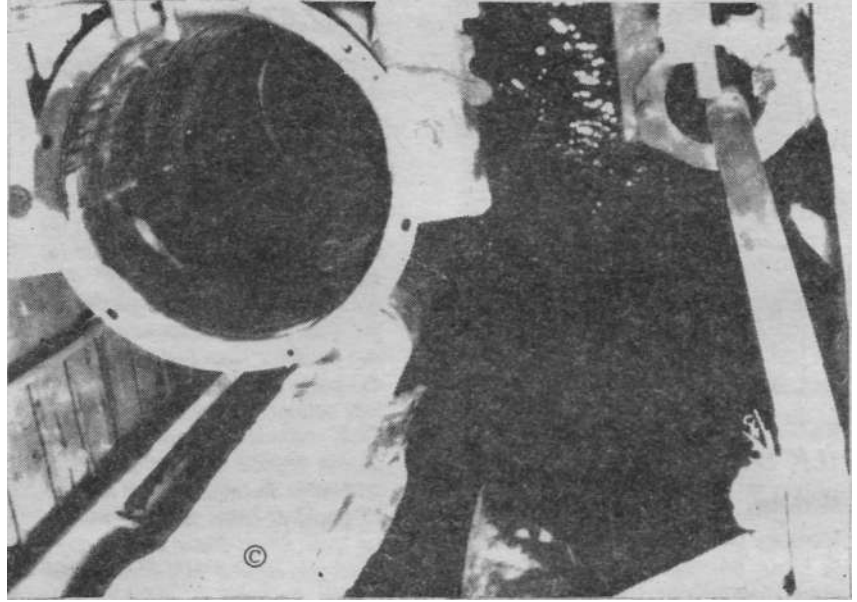
KOZLU OCAKLARININ YENİDEN KAZANILISININ SEYİR GÜNLÜĞÜ (III)

Baştarafı Arka Kapakta

Suyun -310'a inmesinden sonra, iki gün beklenerek su düzeyinde herhangi bir alçalma ya da yükselme olup olmayacağı izlendi ve ardından da -200 anakatının devreye alınışı sırasında 1 ve 2 No.lu Uzun Mehmet Kuyuları'nda uygulanan işlem sekansı, hemen hemen aynen, -300'de uyarlanıp akrosaj ve kuyu dipleri bütünüyle ele alınarak-300'ün istikşafı başlatıldı.

5 Ekim 1992

Gereken hazırlıklar tamamlandıktan sonra, cihazlarını kuşanan tahlisiye ekipleri ocağa indi ve keşif sonucunda, -300'ün ana arterleri olan 22716 ve 22717 lâğımındaki -infilak şokuyla meydana gelen - göçüklerin öte yüzüne geçemediklerini; suyun

akrosaj ve anayollarda yarattığı tahribatın fazla önemli olmadığını ve tabanda biriken şlam kalınlığının 15-20 cm'yi aşmadığını rapor ettiler.

Keşif işlemleri bitince, Odamız'ın da üyesi olduğu Kriz Komisyonu'nun 25.9.1992 tarihli toplantısında tanzim edilen mutabakat protokolunca öngörülen -300'ün yeniden devreye alınması programı yürütülmeye başlandı. Diğer yandan, infilak ve yangınlardan etkilenmeyen +270, +95 ve -50 katlarında öteden beri sürdürülen olağan faaliyetlere hız verilmesi sonucunda, Kozlu'nun günlük çıkartımı 3.000 ton'a ulaştı.

6-15 Ekim 1992

-300 anakatına ilk defa tertip edilen ekipler, Uzun Mehmet Kuyuları'nın kafes sahanlığında ki kapıların düzeltilmesi ve suyun sürüklediği kama, fırça, demir parçaları vb. gibi döküntülerin tıkadığı kuyu ağzının temizlenmesi gibi işlerle uğraştı. Bu faaliyetler sırasında, akrosaj ve

kuyu çeperlerindeki beton tahkimatın tahribata maruz kalmadığı gözlemlendi. İşin başında, bir yandan, infilakın etkisiyle öteye beribe sivrulan vagonlar ile muhtelif borular gibi dağınık durumdaki malzemenin toparlanması ve yolların tamir - bakımıyla uğraşılırken; diğer yandan da, elektromekanik servisinin ekipleri, öncelikle, -300 kuyudibi ve akrosajındaki sabit aydınlatma şebekesini ve ardından da çancı kabinlerindeki sinyalizasyon şebekesini, bütünüyle elden geçirerek, yeniden işlerliğe kavuşturdular. Tulumba dairesindeki tekmil makina-donatım, yerinden sökülüp dışarı çıkarıldı; motor sargıları Merkez Atölyeleri'nde fırınlanarak kurutuldu; paslar raspalandı; astar ve yüz boya vuruldu; gereken diğer bakım işlerinin ikmalinden sonra, tekrar monte edilip faal duruma getirildi. Bu işlemler sayesinde, -300'deki şlam havuzlarının devreye girmesi ve böylece, daha alt katlardaki suyun kademeli olarak -200'e oradan da yeryüzüne basılması gerçekleşmiş oldu:

16-25 Ekim 1992

22710 ve 22715 No.lu lâğım-

rın ağızları, hava irtibatının kesilmesi amacıyla betonlanarak kapatıldıktan sonra, 22704 lâğımının temizlik ve tamir-tarama işlemleri başlatıldı; tabandaki şlamın sıyırılmasına ve kanalların ıslahına hız verildi. Aynı dönemde, kafeslerin altına bağlanarak -300'e indirilen 2 adet 12 t'luk Goodman ve 2 adet de 17 t'luk Eimco marka akülü lokomotif, aynı anakatta eskiden faal durumda olan garaja götürülerek,

servise hazırlandı. Böylece, -300'ün anayollarındaki trafiğin mekanizasyonu sağlanmış oldu. Drenaja devam edilerek, su düzeyi dönem sonunda -327'ye indirildi.

26 Ekim - 20 Kasım 1992

-300 akrosajının ve kuyudibindeki diğer sabit yeraltı tesislerinin bütünüyle devreye alındığı bu dönemde, "MADENCİLİK Bülteni" de, ocağa indi; yangınla kapanmasından, milyonlarca ton su basılmasından ve tüm çetin koşullardan zerrece yılmaksızın, "ekmek tekneleri"ni doğanın acımasız ellerinden birer birer geri alarak üretime tekrar kazandırma mücadelesinde önemli bir mevzi daha zapteden madenciler ve onları yöneten maden, makina ve elektrik mühendisleri ile görüştü; çalışmalarını yerinde izledi; gözlemlerde bulundu ve yeraltının durumunu, Facia'dan sonra ilk defa görüntüleyerek -son derece elîm bir vesileyle de olsa- madencilik tarihimizde ilk defa gerçekleştirilen işlemleri belgeleyip sektörümüzün arşivine kazandırdı. Bu sayfalarda ve arka ka-

pakta görülen fotoğraflar, dijital grizu dedektörü kuşanmış emniyetçi üyelerimizin daimî gözetiminde ve CH4 derişiminin % 0,3'ün altında olduğu hava koşullarında, sıradan bir kamerayla çekildi. Dönem sonuna doğru, 22716-22717 kavşağından 22717 lâğımina sanılarak, bu anayolun tamir, tarama, yol ve kanal ıslahı işlerine hız verildi; burada çalışanların temiz havası, önce Kılıçlar Kavşağı'na yerleştirilen ve daha sonra da 2

No.lu kuyunun dibine ötelenen bir pervaneyle iletildi.

21 Kasım-10 Aralık 1992

22717 lâğıminin üzerindeki dört ufak göçük geçilerek, -425 anakatındaki akülü lokomotif garajının müstakil hidrojen nefesliği olan 21901 No.lu başyukarı'nın -300'e bağlandığı ve 20-30 m doğrusunda da Facia esnasında açık alevli yangınların görüldüğü yerdeki -dipten gelen

şok nedeniyle oluşan- büyük göçüğün temizlenmesi için çalışmalarına başlandı. Göçük açmada, Kozlu'nun ana hazırlık ile nakliyat servislerinin tahkimat ve tamir-tarama ekipleri istihdam ediliyor ve bütün işler, gece-gündüz, meslektaşlarımızın daimî nezaretinde yürütülüyor. Herkesin canla başla didinmesine rağmen, tavan ve yanlardan yer yer 5 t'u bulan ağırlıktaki iri blokların gelmesi nedeniyle, posta kaldırma işleri aksıyor ve dolayısıyla, göçük açma çalışmaları ağır yürüyor; oysa ki, Kozlu Gündemi'nin en acil maddesi göçüklerin açılması; zira, -300'ün bütünüyle ele alınması programındaki işlem sekansının en kritik faaliyeti olan 22717 lâğıminin devreye alınması gerçekleştirilmeksizin, başka hiç bir işe el atılmıyor.

Bültenimizin yayına girdiği 20 Aralık 1992 tarihi itibarıyla, 22716 ve 22717 anayolundaki göçüklerin açılması işlemleri, üyelerimizin gece-gündüz daimî nezaretinde 4 vardiya dönüldük hâlâ sürüyor ve ocaklara basılan suyun düzeyi -358 kotuna alçaldıktan sonra- vaktiyle sualtı çalışan 360 arakatmın, -300 ile .desandrelerle bağlantılı olmasının doğurduğu endişeler nedeniyle - drenaj geçici olarak durdurulmuş bulunuyordu. Kurum ve müessese yetkililerinin bildirdiğine göre, 22717 lâğımı üzerindeki göçükler açılınca, ana havalandırma şebekesinin Uzun Mehmet ve İncivez Kuyuları arasındaki akım kolunun devreye girmesini takiben, bu kol üzerinden alınacak temiz havadan yararlanılarak, ilk aşamada, İhsaniye'nin 1 .ve 4. Kartiyeleri'ne girilmesi ve buralarda bulunan madenci cenazelerinin tahliye edilmesi programlanıyor.

ÜYELERİMİZ YARGI ONUNDE

3 Mart 1992 günü yaşanan ve 263 madencinin ölümüyle sonuçlanan Kozlu Faciası ile ilgili olarak açılan kamu davasında, "tedbirsizlik ve ihmal sonucu birden fazla kişinin ölümüne sebep olmak" eylemine uyan TCK'nun 455/2-son maddesini ihlalle suçlanan 18 maden mühendisi, Zonguldak 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan 13.11.1992 tarihli duruşmada yargılandılar. Üyelerimizden başka, kaza tarihindeki TTK yönetim kurulu üyeleri ile Kozlu'da görevli 23 emniyet nezaretçisinin de sanığı olduğu duruşmayı, Oda Başkanımız Asım KUTLU ATA, Şubemiz'in yönetim kurulu üyeleri, TTK Genel Müdürü Hayrettin SOYTAŞ, Gn.Md.Muavinleri Çetin ONUR ve Şerafettin ÜSTÜNKOL dinleyici olarak izledi. Şube Başkanımız Abdurrahman BURKAY'ın da yargılandığı duruşmaya, üyelerimizin gösterdiği ilgi, çalışma saatlerine rastgelmesi nedeniyle son derece zayıf kaldı; işçiler ve sendikacılar ise, duruşma tarihi, Genel Maden İş'in olağan genel kurulunun açılışıyla çakıştığı için, mahkemeye hiç ilgi gösteremediler.

Kimlik tesbitinin ardından, sanıklar, büyük ölçüde ÇİŞ.Bak.'nın müfettişlerine düzenlenen inceleme raporlarına dayanan suçlamaları reddederek, Kozlu T1 Ms.Md. ihsan ÜNLÜ'nün mahkemeye ibraz ettiği savunma metninin teknik gerekçelerine katıldıklarını ifade ettiler. Sanık emniyet nazaretçilerinin büyük çoğunluğu da, anılan teknik gerekçelere aynen katıldıklarını beyanla, kendilerine yöneltilen suçlamaları kabul etmediler. Samklarm hepsi, birkaç ufak tutanak hatasının düzeltilmesi dışında, C.Savcılığı'nda verdikleri ifadelerini doğruladılar. Savunmalardan sonra söz alan Zonguldak Barosu'na bağlı müdahil avukatlar: "... .tek bir kişinin öldüğü trafik kazalarında bile şoförlerin tutuklanmasına rağmen, 263 ölüsü olan bir davadan yargılananların serbest dolaşmalarını adilane bulmadıkları..." gerekçesiyle, sanıkların tutuklanmasını; iş Müfettişleri'nce kaza ertesinde alınan ifade tutanaklarının da dosyaya konulmasını ve "... .olay öncesinde ocakta bulunan Macarlar, kazayı on dakika önceden tahmin ederek ocaktan çıktıkları halde, sanıkların, bilgisizlikleri yüzünden, tehlikeyi öngörmekten aciz kalıp ocağın boşaltılmasını engelleyerek yüzlerce kişinin ölümüne neden oldukları..." gerekçesiyle de, Macar Uzmanlar'ın tanık olarak dinlenmek üzere mahkemeye celbini talep ettiler.

Sanık üyelerimizin savunmasını yüklenen hukuk müşavirimiz Av. İbrahim TEZAN; bir diyeceği olup olmadığı sorulduğunda: "...iddianameye teknik temel oluşturan ve ÇİŞ.Bak.'nın kendi içinde yürüttüğü inceleme sonucunda düzenlenen bir tefiş raporunun, 'bilirkişi ön raporu' olarak adlandırılmasının usul ve teamüllere aykırı olduğunu; müvekkilinin, hangi kriterlere göre diğer sorumlulardan ayıklanarak sanık gösterildiklerinin belirsiz olduğunu; kazanın kaynaklandığı nedenlerin hâlâ bilinmediğini; alınmadığı öne sürülen tedbirler ile olay arasında illiyet bağı kurulamayacağını; ceza hukukunun temeli olan 'suçların şahsiliği' ilkesi dikkate alındığında, sanıkları, Kurum'un on yıllardır süregelen işleyişleriyle bağlantılı olan tedbirleri almadıkları iddiasıyla, müştereken sorumlu tutmanın hukuken mümkün olmayacağını; ceza muhakemeleri usulünce öngörülen tutuklama nedenlerinden hiçbirisinin bu davada mevcut olmadığını ve bu nedenle de müdahil meslektaşlarının görüşlerine katılmasının mümkün olmadığını..." beyanla, meslektaşlarımızın beraatini ve tutuklama telebinin reddini talep etti.

Dava ile ilgili bütün delillerin henüz toplanmadığı gerekçeyle, tutuklama talebinin reddinin uygun olacağı doğrultusunda C.Savcılığı mütalâasının ardından, Mahkeme'nin: "... tutuklama talebinin feddi, iş Müfettişleri'nce alınan ifade tutanaklarının Mahkeme'ye teslimi için ÇİŞ.Bak.'na müzekkere yazılması, duruşmaya gelmeyen samklarm ihzarlı olarak celbi ve duruşmanın 4.2.1993 tarihine ertelenmesi.;" yönümlü aldığı ara karar uyarınca, duruşmaya son verildi.

K A T K İ

A Fahrettin DORUK Maden Y. Mühendisi

Maden Mühendisleri Odası'na

••ANKARA . .

İLGİ: Madencilik Bülteni, Ağustos 1992, Sayı 20

KONU; "Kozlu'daki Üyelerimiz Konuşuyor" (üç yazı)

1. Mehmet CEBİ, 2. Ercüment TEMELLER, 3. Recep BİLGİNER

Evvelâ Odamız* a ve bu arkadaşlara teşekkürler ederim.

1927'de Zonguldak Okulu'na girişimden bugüne kadar, Türkiye'deki maden işletmeciliğiyle ilgilenmekten mutluluk duyarım. 1928'de Kozlu incirharmanı Kuyusu dibine yakın - 140 Acılık yangın barajındaki sıcaklığı hâlâ unutamam.

Bizim kuşak, 1940'a kadar, Fransız Maden İşletme Kültürü'yle yaşadı. Onları biraz müstemlekeci davranıştı. Buna dayalı hazırlanan bir Amenajman Projesi, 1950'ye kadar Zonguldak'ın hedefi idi (Bir tonluk araba donemi). Ama, Marşal Yardımı'yla yalnız Kozlu kuyu ve teçhizatı, liman, lavuar. Asma transfer istasyonu için projenin 1/3 kadarı kredi sağlandı (5 tonluk araba dönemi),

1950-1963 arasında, evvelâ Etibank sonra da TKİ olarak maden işletmeler şubesinde çalışırken, yıllık iş programlarını idare Mecüsü'ne aktarma sırasında, işletmedekilerin ne sıkıntılar çektiğini hep beraber yaşadık, Hükümetler, 1940-1963 arasında EKİ ve TKİ'ye pek az yardım ederken, yüklenmekte pek ısrar ederlerdi. «

Yukarıda adları yazılmıyorken arkadaşlarımızın ifadelerinden, durumun pek değişmediği anlaşılıyor; onların görüşlerine katılıyorum.

Sayın Fikret OZBİLGİN (1); Prof.Dr.Ergin ARIÖĞLÜ (2), Zonguldak'ı benimsiyor; eksiklikleri ortaya koyuyor. Bir de Türk Ansiklopedisi'nden, bir örnek sunmak

ni karıştırdı. Vali veya Naip ve Kadıların müdahale

Kozlu Bölgesi'nin hayata dönüşünü candan dilerim., iş başındakilerin fedakârlıklarını saygıyla anarım. Odamıza sevgiler sunarım.

METAL MADEN FİYATLARI

Aşağıdaki sütunlarda verilen metal, ferroalyaj, cevher, konsantre ve endüstriyel mineral fiyatları, sadece iç ve dış ticaretimize konu olan kalemler ile hammaddeleri ülkemizden sağlanan metallere özgüdür. Dış fiyatlarla ilgili verilen, Engineering and Mining Journal'ın son sayısından aktarılmıştır. Ağırlık birimlerinin tamamı, aksi belirtilmeyen CİF teslimatın boşaltma limanları, Avrupa'daki belli başlı ticaret limanlarıdır. Limanı belirtilmeyen FOB teslimatın yüklenme limanları, anılan sahildeki belli başlı ticaret limanlarıdır. Büyük harflerle yazılı ülke, firma ve kurum adları malın orijinini belirtmektedir. ETİBANK'ın \$ ve DM bazında verilen iç satış fiyatlarının, karşılığı Merkez Bankası döviz satış kuru üzerindedir (KDV hariç). Endüstriyel minerallerin fiyatları kalite, kaynak, miktar ve diğer satınalma koşullarına göre, geniş aralıklar içinde, değişmektedir. Değişim aralığının çok geniş olduğu kalemlerde, fiyatların hangi özelliklere göre değişim gösterdiği açıklamalarda belirtilmiştir. Teslimat ve orijinleri belirtilmemiş olan yurtiçi endüstriyel mineral fiyatları, Doğa Madencilik A.Ş.'nin Kartal teslimi perakende satış fiyatlarıdır.

METAL FİYATLARI

Altın		Kalay		Ferromangan	
LMB.24 Ayar, \$/troz (13/1/93)	328.40	NMB, antrepo teslimi, \$/lb	2.66-2.67	NMB, %78 baz, YK, \$	485-490.-
KKB.24 Ayar. TUg (13/1 /93)	94.100.-	SSCB, çubuklar, 1MB, perakende, TL	—	NMB, rafine, DK, \$	1.166-1.196.-
Alüminyum		Kobalt		Ferromolibden	
LMB, %99,7;\$/t	1.499-1.609.-	AFRİMET, %99, FOB New York, \$/lb	18.-	%65-70, kg Mo içeriği olarak CIF, \$/kg	5.80-6.00
ETİBANK, %99,00-99,65		Katodik Levhalar		Ferrosilis	
FOT Seydişehir, TL	12.900.-			ETİBANK, FOT Antalya, \$	570.-
Antimuan		Krom		NMB, %75 baz, CIF,	617-679.-
LMB, Regulus, min. %99,6 Sb. c/lb	84-86	NMB, elektrolitik, standart, \$/lb	.2.80-3.10	Ferrotitan	
1MB, Regulus, perakende, TL	10.000.-	Kurşun		%70'lik, kg Ti içeriği olarak, CIF, \$/kg	2.2-2.3
Bakır		NMB, ABD ve KANADA, c/lb	32-40	Ferrovandiyum	
LMB, Katodik Levhalar, c/lb	100-103	LMB \$	436-453.-	%70 - 80, kg V içeriği olarak, CIF, \$/kg	10.10-10.35
ETİBANK, KBI blister, TL	20.540.-	ETAŞ, %99,97, TL	8.500.-	Ferrovolfraam	
Bizmut		Magnezyum		%80 - 85 kg W içeriği olarak, CIF, \$/kg	4.60-4.90
NMB, 1 tonluk partiler, %99,99; \$/lb	2.20-2.40	NMB, 5 tonluk partiler, \$/lb	1.43		
1MB, perakende, TL	—	Manganez			
Civa		*			
NMB, %99,9\$/şişe	120-140.-	NMB, Elektrolitik, %99,9 c/lb	94-100		
ETİBANK, %99,99'luk.		Nikel			
FOTHahköy\$/şişe		NMB, \$/lb	2.65-2.70	Alüminyum	
Çinko		1MB, perakende, TL	—	Kalsine alumina, %98-99 Al ₂ O ₃ ,	
LMB, \$	1.058-1.060.-	Paladyum		20 tonluk partiler, İngiltere teslimi £	2.50-310.-
ÇİNKUR, katodik külçeler,		NMB (92 Nisan), \$/troz	107.-	Boksit, refrakter kalite, CIF, \$	200-210.-
%99,95, TL	11.260-13.130.-	Platin		ETİBANK, Alümina, min %98,5 AL ₂ O ₃	
ETAŞ katodik külçeler,		NMB (92 Aralık), \$/troz	357.-	dökme veya ambalajlı	
%99,99, TL	—			FOT Seydişehir, \$	—
Gümüş				Antimuan	
LMB, %99,9 (13/1 /93), \$/tr oz	4.02			%60Sb, sülfürlükonsantre, CIF\$/Ünite	14-15.50
KKB, %99,9 (13/1/93), TL/g	1.100.-			%60 Sb, parça, CIF, \$/Ünite	14.50-16
Kadmiyum				ÇHC, %60 Sb, Hg max. 30 ppm,	
NMB, 1 tonluk partiler, \$/lb	0.45-0.55			Se max.60ppm, konsantre, CIF, \$/ünite	12-13
ÇİNKUR, %99,9S ik Katodik				Çinko	
çubuklar TL	28.700.-			%52-55 Zn, sütlü konsantre	
1MB, %99,95'lik katodik çubuklar TL		Ferrokrom		kuru bazda, CIF, \$	551-583.-
		NMB, %60 baz, lb Cr içeriği, YK, c/lb	41-44	İŞ:\$	188-190.-
		NMB, %68-70, lb Cr içeriği, DK c/lb	85-90	Demir	
		ETİBANK, %60 65, YK,		min %52 Fe, Mn ve empürite	
		FOT Antalya, \$	800.-	içerikleri ile diğer mukavele hükümlerine	
		ETİBAN».. Si.P 72, DK,		göre değişken, ERDEMİR AŞ VE TDÇİ	
		FOT Arı, !», t	1.700.-	Kurumu'nun içsatınalma fiyatları,	
				FOW ocağa en yakın istasyon, TL	60-110.-

METALİK CEVHER VE KONSANTRE FİYATLARI

FERROALYAJ FİYATLARI

fo65 Fe Brezilya cevheri, CIF İskenderun veya Ereğli, \$	28-32.-	Bor Türevleri, ETIBANK, ambalajlı Ex Bandırma ve Kırka, DM Boraks Dekahidrat, granule 760 - 800.- Boraks Pentahidrat 800.- Boraks Anhidr Soydum Perborat 1.400.- BorikAsit 1.050-1.100.-	Mika HİNDİSTAN, kuru öğütülmüş. CIFAnver.E 115-130.- Tuvönan.CIF.E 90-115.-
Krom ARNAVUTLUK, sert parça, min %42, FOB,\$ 70-80.- Konsantre, %51, FOB, \$ 100-110.- G.AFRIKA, tozlu, %40, FOB, \$ 55-65.- SSCB, parça, min %36, FOB, \$ 75-95.-		Diyatomit ABD.filtre kalitesi, kalsine, CIF, £ 315-330.- ŞEKER FAB. A.Ş.,filtre kalitesi, kalsine Ankara teslimi, perakende, ambalajlı.TL 2.000.-	Perlit Ham, granule, dökme, CIF, £ 40-45.- ETIBANK, granule, dökme, Stokta teslim, \$ 35.-
TÜRKİYE, %Cr ₂ O ₃ içeriklerine göre FOB Akdeniz \$, parça 36 50.- 38 55.- 40 65.- 42 70.- 44 80.- 46 100.- > 46 cevher dış piyasada talep-edilmemektedir		Feldspat ABD öğütülmüş, K ₂ O içeriklerine göre değişken, dökme, FOB Kuzey Atlantik, \$/st 34-83.- Seramik kalitesi K ₂ O içeriklerine göre değişken, öğütülmüş, ambalajlı, TL —	Pirit ETIBANK, konsantre, dökme, %46 S FOTKÖre,\$ 35.-
Refraktercevherler 180-250, Konsantre, %48 80-90		FlintTaşı Kalsine. CİFE 58-83.- Öğütülmüş, ambalajlı, TL	Sölestin TÜRKİYE, min %95SrSO ₄ lik, FOB İskenderun, \$ 84.-
Kurşun %70-80 Pbsülfürlü konsantreler, kuru bazda, CIF, \$ 311-356.- İŞ:\$ 150-160.-		Flüorit MEKSİKA, FOB Tampico. \$ 90-95.- Metalurjik kalite 122-127.- ÇHC, Asit kalitesi, dökme, CIFRotterdam,\$ 106-110.-	Talk İTALYA, kozmetik kalite, CIF, £ 175.- Kozmetik kalite, ambalajlı, TL 3.300.- AKMADEN, mikronize, TL 1.400-1.500.-
Manganez %48-50 Mn, P: max:%0,1 CIF.\$/Ünite 3.35-3.55		Fosfat FAS, %75 - 77 BPL- FAS Kazabianka, \$ 46-48.- TUNUS. %65 - 68 BPL, FAS Sfax, \$ 32-38.- ETİBANK. FOT Mazıdağı %67BPL,\$ 32.-	Zımpara Tane boylarına göre değişken, CIF.E 145-240.- ETİBANK, tuvönan, FOT Milas. \$ 45.-
Molibden Konsantredeki lb Mo içeriği olarak, CIF,\$/lb 1.95-2.05		Grafit Pul boyları ile sabit C içeriklerine göredeğişken,CIF-\$ 400-1.500.- Kristalen 325-1.300.- Pudra 220-440.- Amorf pudra	
Volfram Konsantredeki ün ite W O ₃ olarak, CIF,\$/Ünite min %65 Voiframit konsantreleri 40-50.- min %70 Şelit konsantreleri 39-54.-		Kalsit AKMADEN, mikronize, TL 950-980.-	
ENDÜSTRİYEL MİNERAL FİYATLARI!		Kaoien Öğütülmüş, ambalajlı, TL 840.- Süzülmüş, TL 2.900.- AKMADEN, mikronize, TL 1.50*-1.600.-	
Asbest KANADA Krizotili, lif boylarına göre değişken, FÖW Quebec Ocakları, C\$ 160-2.500.-		Kuarsit Tuvönan, seramik kalitesi, FOT Ocakbaşı, TL 150-200.- Öğütülmüş, ambalajlı, seramik kalitesi TL 650.-	
Barit ABD, dökme, öğütülmüş, API, FOB Meksika Körfezi, \$ 70-75.- FAS, tuvönan, OCMA, FOB Marakeş, \$ 34-40.- ETİBANK, tuvönan, OCMA veya API, min %92 BaSO ₄ , FOT Ocakbaşı, \$ 32-50.- ETİBANK, öğütülmüş, FOT Beyşehir, \$ 68.- AKMADEN, mikronize. TL 1.900.2.000.-		Kükürt KANADA, FOB Vancouver, \$ 65-75.- ETİBANK, FOT Keçiborlu. \$	
Bentonit ABD. ambalajlı, API, FOW, Wyoming, \$/st 33-45.- Öğütülmüş, ambalajlı, TL 1.120.-		Manyezit YUNANİSTAN, tuvönan, CİFE TÜRKİYE, FOB Marmara ve Ege, %46MgO,tuvönan 55-70.- Kalsine, MgOveempürite içerikleri ile ku llanır. ^anlarına göre değişken Tam kavrulmuş	
Bor Mineralleri, ETİBANK, tuvönan, FOTOcakbaşı,\$ Kolemanit, B ₂ O ₃ ve As içeriklerine göre değişken 140-460.- Üleksit,%25-38B ₂ O ₃ 78-215.- Tinkal, %32-34B ₂ O ₃ 210.-			

KISALTMALAR

LM8 : Londra Metal Borsası
NMB : New York Metal Borsası
1MB : İstanbul Metal Borsası
KKB : Kapalı Çarşı Kıymetli Metaller Borsası
OK : Orta Karbonlu
DK : DüşükKarbonlu
YK : Yüksek Karbonlu
İŞ : Geçici ihracat Mevzuat'ına tabi konsantre ve cevher için. Fason İzabe İşçiliği'nin şarjı (Treatment Charge)
lb : Libre = 453,6 g
troz : troyounce = 31,1 g
st : short ton = 907 kg
şişe : net 34,5 kg
BPL : Bone Phosphate Lime (=P ₂ O ₅ tenörü/0,45)
FOT : Free On Truck (Kamyon Üzerinde Teslim)
FOW : Free On Wagon (Vagon Üzerinde Teslim)
FOB : Free On Board (Borda'ya Teslim)
FAS : Free Alongside Ship (Yükleme Liman'nda Teslim)
CİF : Cost, Insurance, Freight (Boşaltma Liman'nda Teslim)
Dövizler ve 13/1 /93 Serbest Piyasa Kurları (TL)
\$: ABD Doları-8.830.-
c : ABD Senti
C : İngiliz Sterlini = 13.500.-
C\$: Kanada Doları. 6.862.-
DM : Alman Markı »5.390.-

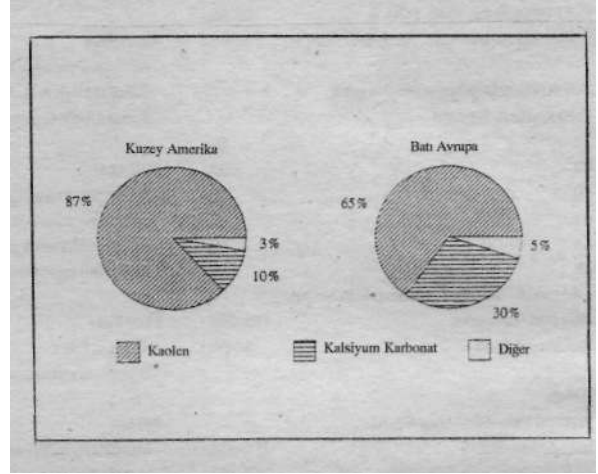
DUNYA PİYASALARINDAN HABERLER

KAOLİNİN GELECEĞİ HALA KAĞIT ENDÜSTRİSİNE BAĞIMLI (1)

Dünya kaolen çıkartımı, 1985'den bu yana % 4,5'lük yıllık ortalamayla artmaktaysa da, yeni pazar araştırmalarının sonuçları, 1988-89 arasındaki artışın yalnız % 2 ile sınırlı kaldığını ve 1990'da ise daha da yavaşlayacağı yönünde göstergeler bulunduğunu ortaya koydu.

Kaolen talebinde 80'lerin sonuna doğru gözlenen hızlı gelişmenin, 1989'da dünya tüketiminin yarısını gerçekleştiren kâğıt endüstrisinden kaynaklandığı ve bu alandaki talebin, 1985'deki 8,9 Mt'luk düzeyinden 1985-da 12,5 Mt'a kadar tırmanarak % 9'luk bir ortalama yıllık büyüme kaydettiği biliniyordu. Reklamlardaki artış, yayınlanan dergi sayısının hızla yükselişi ve dört renk kaliteli baskıların daha sık kullanımı, hem dizgi hem de baskı kâğıtlarının tüketimini hızlandırmıştı. Ancak, kâğıt dolgusu ve koruyucu boya imali gibi kullanım alanlarında, kaolen tüketimi, diğer endüstriyel minerallerin ve özellikle kalsitin giderek artan sıkı rekabeti ile karşılaştı. Kâğıt fabrikalarından birçoğunun, asit boyutlandırmadan alkali sistemlere geçmelerinin ardından, kalsit, kaolen pazarlarına sızabilme mücadelesinde önemli başarılar kaydetti. Kaolen üreticileri de, buna tepki olarak, hafif kaplanmış kâğıtlar gibi pazardaki özgül kesimleri hedeflediler. Sonuçta, kaliteli kâğıt talebinin patlamasıyla bağlantılı olarak 80'lerin sonunda yaşanan hızlı büyüme, kaolen talebinde gözlenen hızlı artışın da sorumlusu oldu.

1990 sonunda yapılan talep projeksiyonlarına dayanılarak, Batı Avrupa'daki kaplanmış baskı ve dizgi kâğıdı tüketiminin 1994'e kadar % 6'lık bir yıllık ortalama hızla büyü-

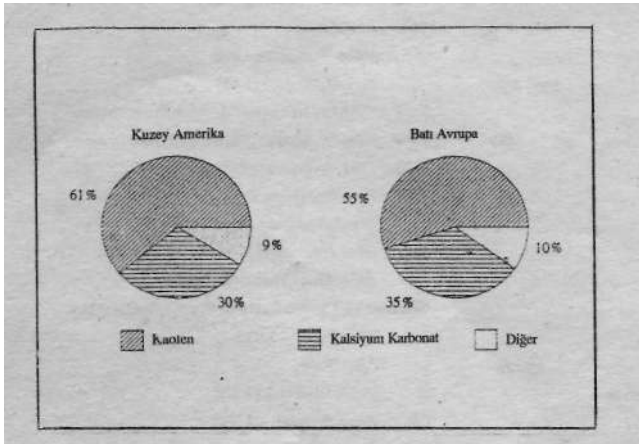
Kağıt Kaplama Maddelerinin Bölgesel Pazar Payları

yüyeceği ve 1994'de dünya kaolen talebinin 16 Mt'a ulaşabileceği tahmin ediliyor. Bununla birlikte, birçok ülkede gözlenen ekonomik gerilemeyi göz önüne alarak, bu tahminlerin fazla iyimser olduğunu vurgulayan maden ekonomistleri kaolen talebindeki büyümenin tahminlerin çok gerisinde kalacağını öngörüyorlar.

Aynı kaynaklara göre, kâğıt endüstrisi dışında kalan boya, plastik, lastik ve-cam elyaf imalatı gibi kullanım alanlarındaki talep büyümesinin de ılımlı bir hızla seyredeceği ve geleneksel büyük pazarlar olan refrakter ve inşaat malzemesi imali gibi kullanımlardaki tüketimde ise, çok az büyüme ya da durgunluk görüleceği ve hatta talebin düşülebileceği tahmin ediliyor.

Kâğıt üretimindeki hızlı büyümeye bağlı olarak, yüksek kaliteli kaolen arzında herhangi bir kısıntı, şimdilik mümkün görünmüyor. Yeni yatırımların ve tevsiat projelerinin gerçekleşmesi durumunda, mevcut kapasiteye 0,7 Mt daha eklenmesi ve dünya kaolen çıkartımının 1993'de 27,2 Mt'a ulaşması bekleniyor. Brezilya'nın Para eyaletinde, Companhia Vale do Rio Doce ve Kanada'nın Saskatchewan eyaletinde de, Ekaton Industries eliyle işletmeye açılacak olan yeni maden yataklarının devreye girmesi halinde, mevcut dünya kaolen çıkartım kapasitesine 1993'de, sırasıyla, 0,25 ve 0,15 Mt daha ekleneceği tahmin ediliyor.

Sonuç itibarıyla, daha temkinli talep tahminleri ile birlikte dünya kapasite artışı da göz önüne alınarak, en azından 90'lı yılların başında, yeterli miktarda kaolen arzı sağlanacağı, aynı dönemin ortalarında talebin tekrar toparlanabileceği ve Avustralya, Çin HC, Ekvator ve Guyana'da bulunan yeni yatakların da devreye alınması suretiyle, kaolen arzının orta vadede garanti altında olacağı bildiriliyor.

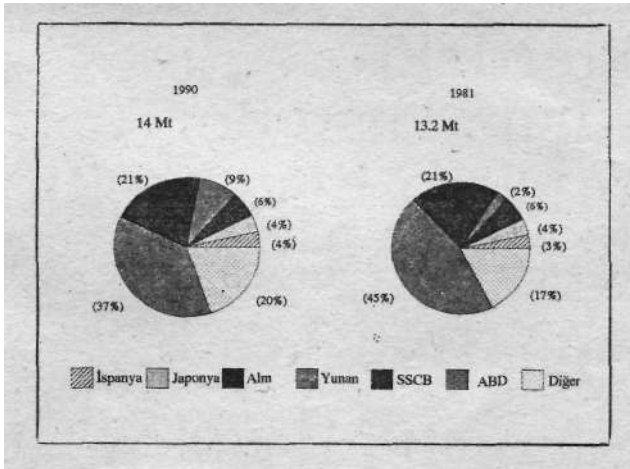
Kağıt Dolgu Maddelerinin Bölgesel Pazar Payları

DÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

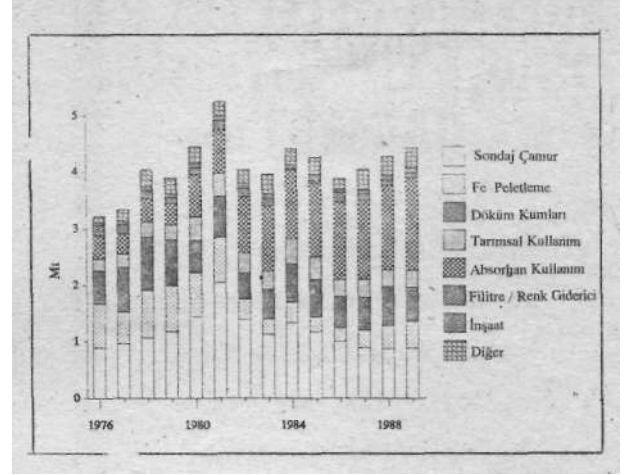
SONDAJ ÇAMURLARINDA BENTONİT KULLANIMI ARTIYOR i»

Yeni pazar araştırmaları, bentonit ve benzeri killerin talebini etkileyen eğilimlerin, sondaj çamuru, demir cevheri peletleri ve döküm kumları gibi kullanım alanlarınca dikte edildiğini ortaya koydu.

1986'da petrol fiyatlarının geçirdiği çöküntüyle birlikte, hızla alçalışa geçen sondaj çamuru kaynaklı bentonit talebinde, ABD'nin sondaj faaliyetleri hakim rol oynuyor. Kuzey Denizi ve diğer arama sahalarındaki sondaj faaliyetlerinin hızlanmasına rağmen, 80'lerin sonuna doğru hafif bir canlanma gösteren ABD bentonit tüketimi, 1981'de 2 Mt'dan 1988'de 0,9 Mt'a düşerek son oniki yılın en düşük düzeyine indi. ABD'ndeki tüketimde 1989'da ufak kıpırdanmalar farkedildiyse de, ilk gerçek iyileşme sinyalleri, petrol fiyatının 20 \$/varil düzeyinde istikrara kavuştuğu ve aktif sondaj kulesi sayısının 1.010'a ulaştığı 1990 yılında alınmaya başladı. Yeni araştırma sonuçları, sondaj çamurları için kullanılan bentonit miktarının 1990'da 0,96 Mt'a ulaştığını ortaya çıkardı. Körfez Savaşı esnasında, petrol fiyatlarının yükselmesi ve sondaj kulesi sayısının da 1.160'a çıkması dikkate alınarak, 1991'deki tüketimin 0,985 Mt'a çıkacağı ve petrolün arz-talep dengesi zayıflasa da, 90'ların başında, çamur pazarında nisbeten daha istikrarlı talep yaratabilecek çeşitli faktörler bulunduğu açıklanıyor. Çevre mevzuatının baskılarıyla bir çok sahada su bazlı bentonitik çamurlara dönüşün hızlandığı, yatay sondaj tekniklerinin daha da geliştiği ve 80'lerin sonunda keşfedilen yeni petrol rezervlerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğunu bildiriliyor.

Bellibaşlı Bentonit Madencisi Ülkelerin 1981 ve 1990'a nı Üretimleri

1976-90 Döneminde ABD'de Bentonit Kullanımının Dökümü

Bir diğer yandan 1986'da 195 Mt olan demir peleti üretiminin 1989'da 233 Mt'a yükselişle birlikte, bu alandaki bentonit tüketiminin 1989 ve 1990'da 1,6 Mt'a çıktığı açıklandı. 90'lı yıllar için çok önemli yeni peletleme yatırımlarının planlandığı bilinmekteyse de, bentoniti ikame edebilecek alternatif pelet bağlayıcılarıyla ilgili araştırmalar hâlâ sürdürüldüğü için, kısa vadede, bu alandaki talep eğilimlerinin çamur pazarındakilerine göre çok daha belirsiz olacağı bildiriliyor. Dünyademircevhəriçıkartımının düşmesine rağmen, pelet üretiminin 1990'da 230-240 Mt'u bulacağı tahmin ediliyor; ancak, pelet üreticilerinin 1991 için kabul ettikleri sözleşme fiyatları, pelet üretiminin demir cevheri çıkartımına paralel olarak alçalacağını doğruluyor.

Evcil hayvan şilteleri gibi ıslaklık emici (absorban) kullanımlarda da bentonit ve benzeri killer için önemli pazar imkânları bulunduğunu ortaya koyan yeni araştırmalar, ABD'de bu kullanım-alanındaki tüketimin 1980'deki 0,74 Mt'luk düzeyinden 1989'da 1,63 Mt'a çıkabildiğini, oysa ki, Batı Avrupa'da sadece kedi ve köpeklerin altının temizlenmesi için kullanılan bentonitin 1987'de 0,6 Mt iken 1989'da 0,85 Mt'a yükseldiğini bildiriliyor.

(1), (2): Bu haberler, Roskill Information Services Ltd.'in 1 Temmuz ve 27 Ağustos 1991 tarihli basın bültenlerinden derlenmiştir. Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiler, aynı firmanın yayınladığı THE ECONOMICS OF KAOLİN 1991 ve THE ECONOMICS OF BENTONITE 1991 başlıklı raporlarda bulunmaktadır.

DUYURU

OklaiffliKiıı
yayınladığı
MADENTCİİİK '9\$
ÜJait dasitin»
dağıtımı başlamıştır.
Merkum binamızdan
veya şubemiz ve
temsilciliklerimi»
kanalıyla temin' •
edilebilmektedir.

üyemiz

Mustafa OOŞKUH^sıııııı
Eři için Yardım
Kampanyası açılmıştır,

Mustafa Cořkun'un eřine, kaîp
yetmezliđi (Dilate Kardiyopaîi)
hastalığı nedeniyle kalp nakli
gerekmektedir. Kořuyolu ve Ankara
Tıp Fakóltesi'nde kalp nakli için
sıradadır. Türkiye'de kalp (doku)
bulunmadığı için nakil
yapılamamaktadır. Yurtdışında kalp
nakli için çalışmalar devam
etmektedir. Halen Ankara Tıp
Hastanesi Kardiyoloji Servisinde
yatmaktadır. Yardım kampanyasına
katılmak isteyenler ETİBANK
ZONGULDAK şUBESİ'nde Mustafa
GOŞKUN adına açılmış olan 8161
nolu hesaba para yatırabilirler.

Ayda bir yayınlamayı
hedeflediđimiz .

Madencilik

Bülteni'nin düzenli
ve nitelikli bîr

biçimde çıkarılması
sizlerin aktif

desteklerinizle
mümkündür.

Madencilik ile ilgili
olarak, inceleme,

Araştırma, Derleme,
Haber, Yorum vb.

yazılarınızla

Bültenimizi

desteklemenizi ;• .
bekliyoruz.

Katkılarınız bizlere ;
yol gösterecek ve.

sektördeki ..;• •
tartışmaların doğru .

sonuçlara ulaşmasını
.sağlayacaktır. /

Saygılarımızla

Madencilik Bülteni

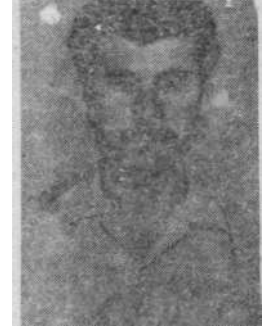
Y I T I E K L E R İ M İ Z

ENVER KILIÇ

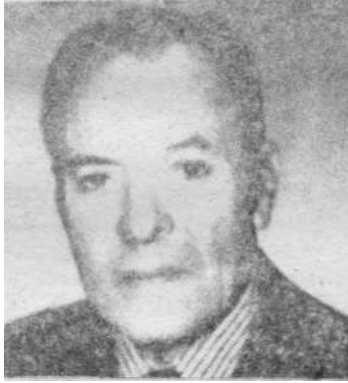
1340 Osmaniye doğumlu E. Kılıç, Londra Üniversitesi'nden 1954 yılında mezun oldu. Meslektaşımızı Ekim ayında kaybettik

MEHMET HULUSİ.

1962 Ankara doğumlu M.H.Tülek, 1984 yılında HÜ'nden mezun oldu. ETİBANK'ta işbaşı yapan üyemiz, Milas Boksit İş'i'nde çalışırken geçirdiği bir trafik kazası sonucunda aramızdan ayrıldı.

YUNUS MUTLU

1944 Yunusemre doğumlu Y.Mutlu, 1968 yılında İTÜ'nden mezun oldu. ETİBANK'ın Şark Kromları İş'i'nde işbaşı yapan üyemiz, bankanın diğer işletmelerinde de çeşitli görevler üstlendikten sonra, Antalya Farrokrom İş'i'nin müdürlüğünü yürütürken, 4 Ocak 1993 tarihinde geçirdiği bir kalp krizi sonucunda aramızdan ayrıldı.

HULUSİ ORPEN

1903 Fatih doğumlu H. Orpen, öğrenimlerini yurt içinde tamamlayan maden mühendislerinin yetiştiği ilk eğitim kurumu olan Zonguldak Maden ve Sanayi Yüksek Mühendis Mektebi'ne ilk kaydolun 34 kişi ile ilk mezun olan 1.â kişi arasındaydı. Meslek hayatına Türk Kömür Madenleri TAŞ (Kozlu)'nde başlayan Onur Üyemiz, daha sonra sırasıyla, Boikar Dağı Madenleri TAŞ, Balya Karayayın Madenleri TAŞ, İktisat Vekâleti, Ekl ve TKİ Gn. Md.'nde çalıştıktan sonra, teknik müfettişlikten emekli oldu, kendi ifadesiyle, "...Meslek yaşamında, maden işçilerine her türlü haklarını sağlamak üzere kurulan Amele Birliği'ne seçilişinin ve "Füzyon Dönemi" esnasında Havza'nın millileştirilmesinde, aldığı görevlerin, apayn bir önemi olduğu..."nu vurgulayan Onur Üyemiz'i 21 Kasım 1992 tarihinde kaybettik.

CEVAT GULSOY

1933 Gürün doğumlu C. Gülsoy, İTÜ'nden 1960 yılında mezun oldu. DSI Yeraltı Suları Dairesi Bşk.'nda işbaşı yapan üyemiz, çeşitli bölgelerdeki sondaj faaliyetlerini yönettikten sonra, anılan kurumdan ayrılıp Doğuş Grubu'na intisap etti. Aynı holdingin şirketlerinden birinin genel müdürlüğünü yürütmekteyken geçirdiği bir açık kalp ameliyatının ihtilatlarına yenik düşerek 12 Kasım 1992 tarihinde aramızdan ayrıldı.

KOZLU OCAKLARININ YENİDEN KAZANILIŞININ SEYİR GÜNLÜĞÜ (III |

- -30®"E AYAK BASTIK
D DRENAJ DEVAM EDİYOR; SUYUN
DÜZEYİ -358"E İNDİ.
- 22716 VE 22717
LÂĞIMLARINDAKİ GÖÇÜKLERİN
ÖNÜNDE ÇAKILDIK, KÂLDIK!..
- GÖÇÜK AÇMA,
ÜYELERİMİZİN
DAİMİ
GÖZETİMİNDE
4 VARDIYA
DÖNÜLEREK
SÜRÜYOR...

Hatırlanacağı gibi, 3 Mart 1992 tarihinde yaşanan Facia'nın ardından, ocaklara basılan suyun drenajı başlatılmış; -200 anakatı bütünüyle devreye alınmış; 63 madencinin cenazeleri tahliye edilmiş; incirharmanı'nın 4. Kartiyesr yeniden devreye girmiş; - 200 / 300 arasındaki nefeslikler, hava çıkışlarından barajlanarak kapatılmış; - 906'ya kadar inen Yeni Kuyuya monte edilen dalgıç tulumbalarla drenaj takviye edilmiş ve suyun düzeyi, 2 Ekim 1992 itibarıyla, -308'e kadar alçalmıştı.

051*4/0,22.541^404

ff MADENCİLİK

** ^ TMMOB .Maden Mühendisleri Odası Adına
Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni: Alpaslan ERTÜRK
Yönetim Yeri: Selanik Cad. 19/3 Kızılay-ANKARA
Tel: 425 10 80- Fax: 417 52 90

- Ayda bir yayınlanır.
- Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Q tınzai yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına aittir.
Ödayı ve bülteni sorumlu kılmaz. Yazarlara ücret ödenmez.
Dizgi - Mizanpaj : Grafik Dizgi (4) 434 03 31 - 434 16 67
Baskı: Ankara Yıldız Matbaacılık Tel: (4) 341 15 27